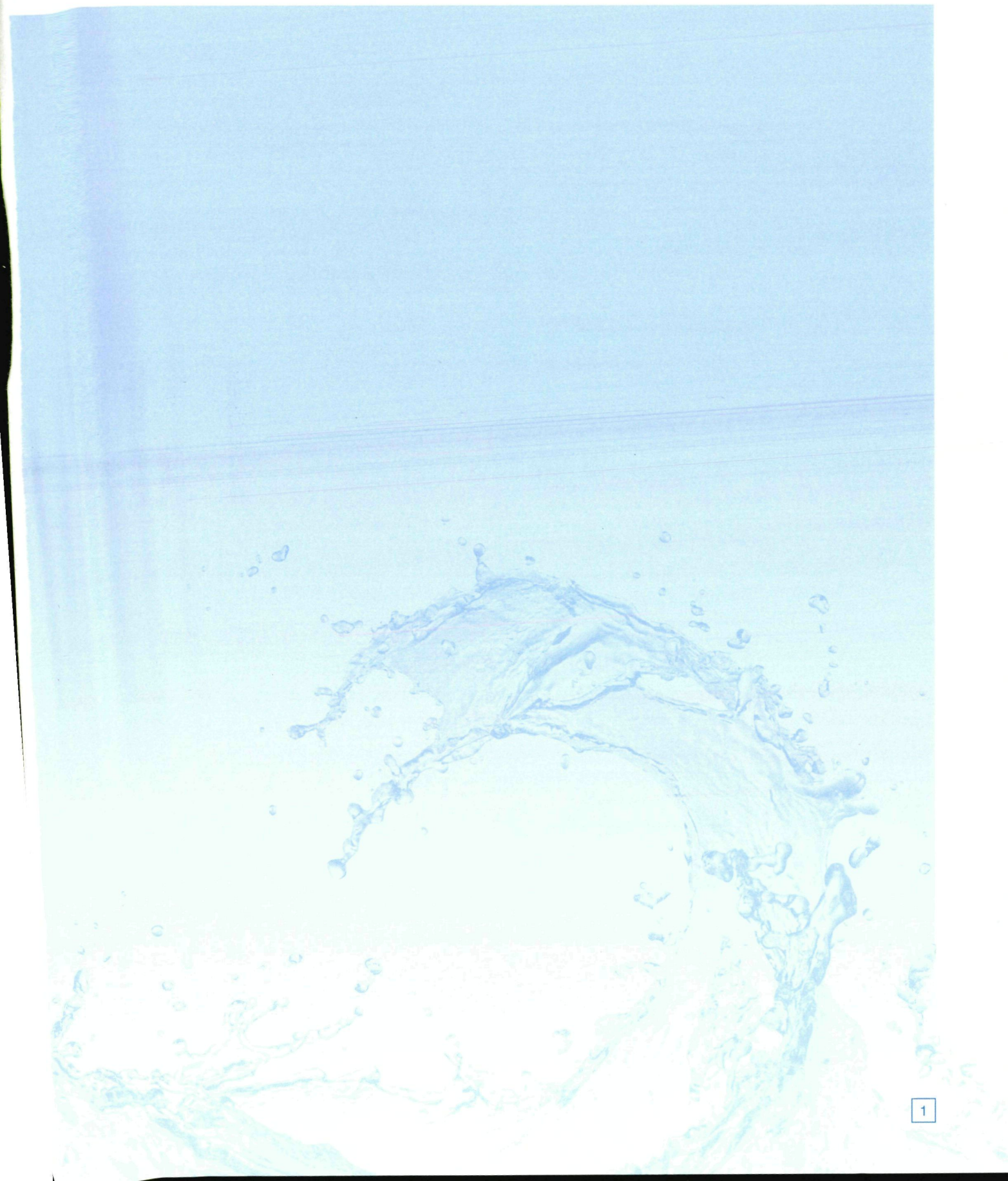

Jaarverslag 2011

Natuurlijk 'uut Grunn'

COLOFON

Tekst

Waterbedrijf Groningen,
Bureau Brouwers

Coördinatie en eindredactie

Waterbedrijf Groningen

Concept en realisatie

Noordwest 12 Brand Strategy and Design,
Heerenveen

Drukwerk

Zalsman, Groningen

Fotografie

Stijntje de Olde

Modellen

Met dank aan medewerkers
Waterbedrijf Groningen

INHOUDSOPGAVE

NATUURLIJK 'UUT GRUNN'	4
DRINKWATER	8
INDUSTRIEWATER	16
WLN	22
SAMENWERKING IN DE WATERKETEN	28
INTERNATIONALE SAMENWERKING	34
WATER EN ENERGIE	40
ORGANISATIE IN ONTWIKKELING	46
FINANCIËLE RESULTATEN	50
BERICHT RVC	58
Samenstelling RvC, directie en OR	62
JAARREKENING 2011	64
Overige gegevens	85
Accountantsverklaring	86
Aandelen, hoofdleidingen en aansluitingen	88

Natuurlijk 'uut Grunn'

Waterbedrijf Groningen heeft een actief, enerverend jaar achter de rug. Een jaar waarin het de stevige positie in de regio verder heeft kunnen versterken en ambities op het gebied van technologische innovatie, samenwerking en dienstverlening heeft kunnen waarmaken.

Geworteld in de regio

Dat ons bedrijf stevig geworteld is in de provincie Groningen is al jaren duidelijk. We hebben onze positie in de regio afgelopen jaar verder versterkt. Bijvoorbeeld met onze actie 'Wotter uut Grunn', waarbij we aandacht hebben gevraagd voor eerlijk, lekker kraanwater uit Groningen. Met die slogan laten we zien dat we dichtbij onze klant én onze bronnen staan. Om dat regionale aspect te onderstrepen, hebben we speciale karaffen laten maken die inmiddels op vele tafels in de Groningse horeca staan. Door het jaar heen waren we volop aanwezig bij allerlei activiteiten in Groningen, zoals de Keiweek en Noorderzon. Deelnemers aan de jubileumeditie van de Vier Mijl en recreatieve wandeltochten zoals Tocht om de Noord en de Struuntocht kregen onderweg heerlijk 'Wotter uut Grunn' aangereikt. Bezoekers aan het Groninger Museum en Pieterpad-wandelaars kunnen sinds 2011 hun flesjes

bijvullen bij onze twee openbare tappunten. Al met al hebben we met ons 'Wotter uut Grunn' duidelijk een punt gemaakt.

Vooruitgang op alle fronten

Of het nu gaat over drinkwater, industriewater of afvalwater: op alle fronten is er in 2011 grote vooruitgang geboekt. Onze klanten zijn tevreden over de drinkwatervoorziening en dankzij de goede samenwerking met de provincie en de gemeenten beschikken we nu over een degelijk nooddrinkwaterplan. In de Eemshaven hebben we een installatie gerealiseerd waarmee we demiwater kunnen leveren aan de energiecentrale van NUON in aanbouw en de levering van verschillende types industriewater aan klanten als AVEBE, Kisuma en Nedmag verloopt naar wens. Halverwege het jaar is RioNoord samen met de gemeenten

Delfzijl, Appingedam en Loppersum begonnen aan een pilot om de samenwerking in de waterketen te optimaliseren. De pilot wordt strak gemonitord en de eerste tussenevaluatie vond eind 2011 plaats, deze was zeer positief. WLN tot slot ontwikkelt zich gestaag tot een succesvol centrum voor watertechnologie. Alles bij elkaar kunnen we dus tevreden terugkijken op het afgelopen jaar.

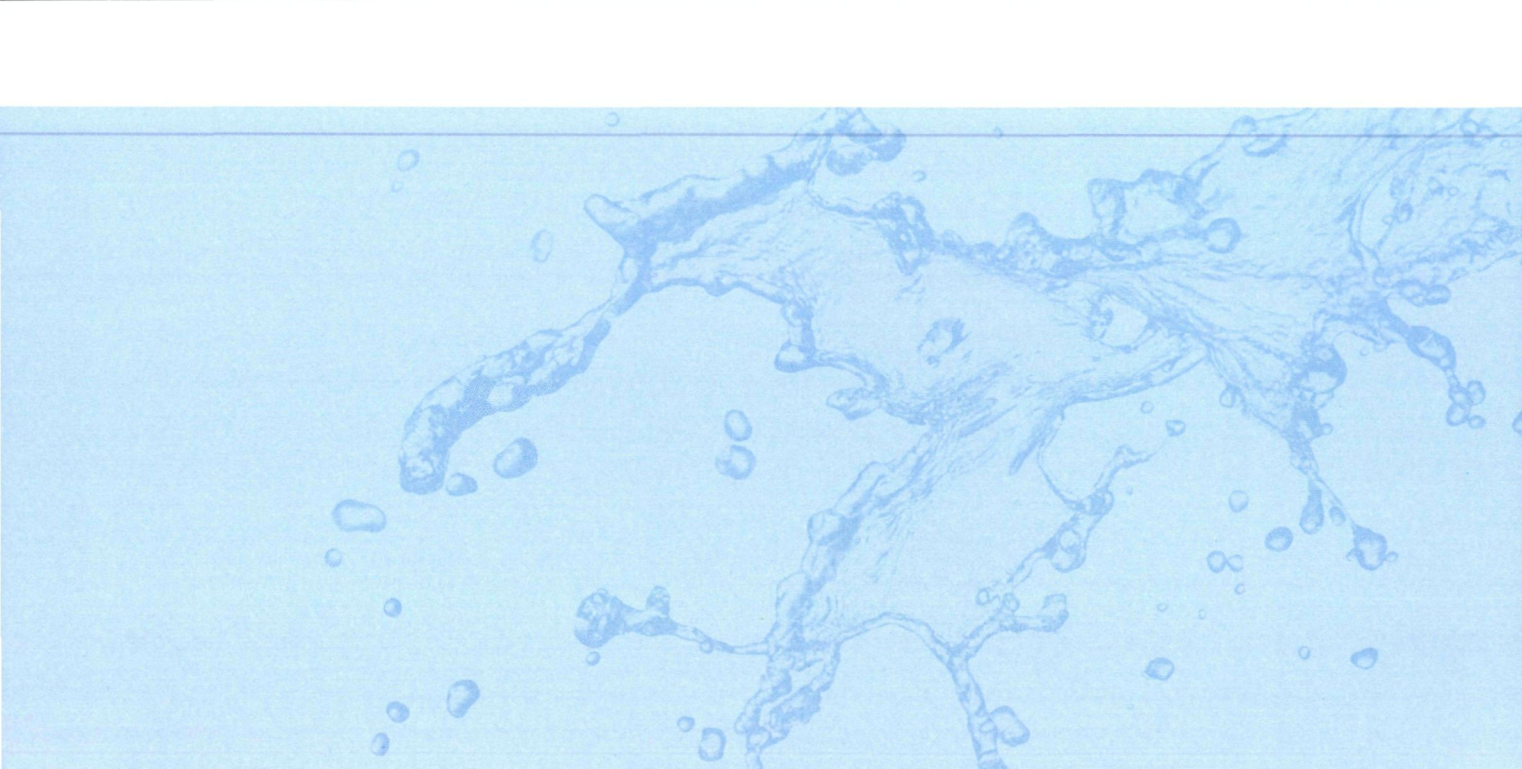
Samenwerking

Op tal van gebieden zoekt Waterbedrijf Groningen samenwerking met andere partijen. Bijvoorbeeld met de gemeente Groningen is het streven om in 2035 energie-neutraal te zijn. Op het gebied van technologische ontwikkeling heeft WLN het initiatief genomen om in 2011 de Waterketenvereniging op te richten. Binnen deze vereniging werken waterschappen, Waterbedrijf Groningen en WMD samen met WLN om de gebiedseigen kennis vast te houden en meer te doen aan fundamenteel onderzoek. Ook internationaal zoeken we de samenwerking. Met waterschap Hunze en Aa's werken we aan een project in Roemenië, met Waternet Amsterdam werken we samen in

Zuid-Afrika en ook in India en Afrika zoeken we de samenwerking met andere partijen om een bijdrage te leveren aan de Millenniumdoelen van de Verenigde Naties.

Duurzaamheid tot in de haarvaten

Duurzaamheid is voor Waterbedrijf Groningen geen doel op zich, maar komt terug in alles wat we doen. Daarbij gaat het niet alleen om energie, ruimte, natuur en grondstoffen, maar ook om de sociale kant van duurzaamheid. Onze integrale aanpak komt bijvoorbeeld terug in onze samenwerking met de gemeente Groningen om warmte te hergebruiken. Intern werken we ook hard aan de bevordering van het bewustzijn van duurzaamheid. Onze medewerkers doen actief mee aan het project 'Duurzaam Waterbedrijf' en hebben massaal ideeën ingediend voor duurzame projecten. Het personeelsblad van het waterbedrijf heeft zelfs een heel themanummer aan het onderwerp besteed, waarbij medewerkers hun eigen visie konden geven over hoe zij persoonlijk invulling geven aan duurzaamheid.

Financiën en tarieven

In 2011 was ons huishoudboekje weer goed op orde. Met het laagste drinkwatertarief van Nederland wisten we onze drinkwaterinfrastructuur weer verder te verbeteren, onze diensten verder uit te breiden en te innoveren. En hadden we een bedrijfsresultaat dat boven de begroting lag: € 4,1 miljoen.

Governance

De samenstelling en grootte van de Raad van Commissarissen werden zodanig aangepast dat ze meer over-

eenkomen met de missie van onze onderneming. Hierdoor zijn we nog beter verankerd in de regio.

Organisatie

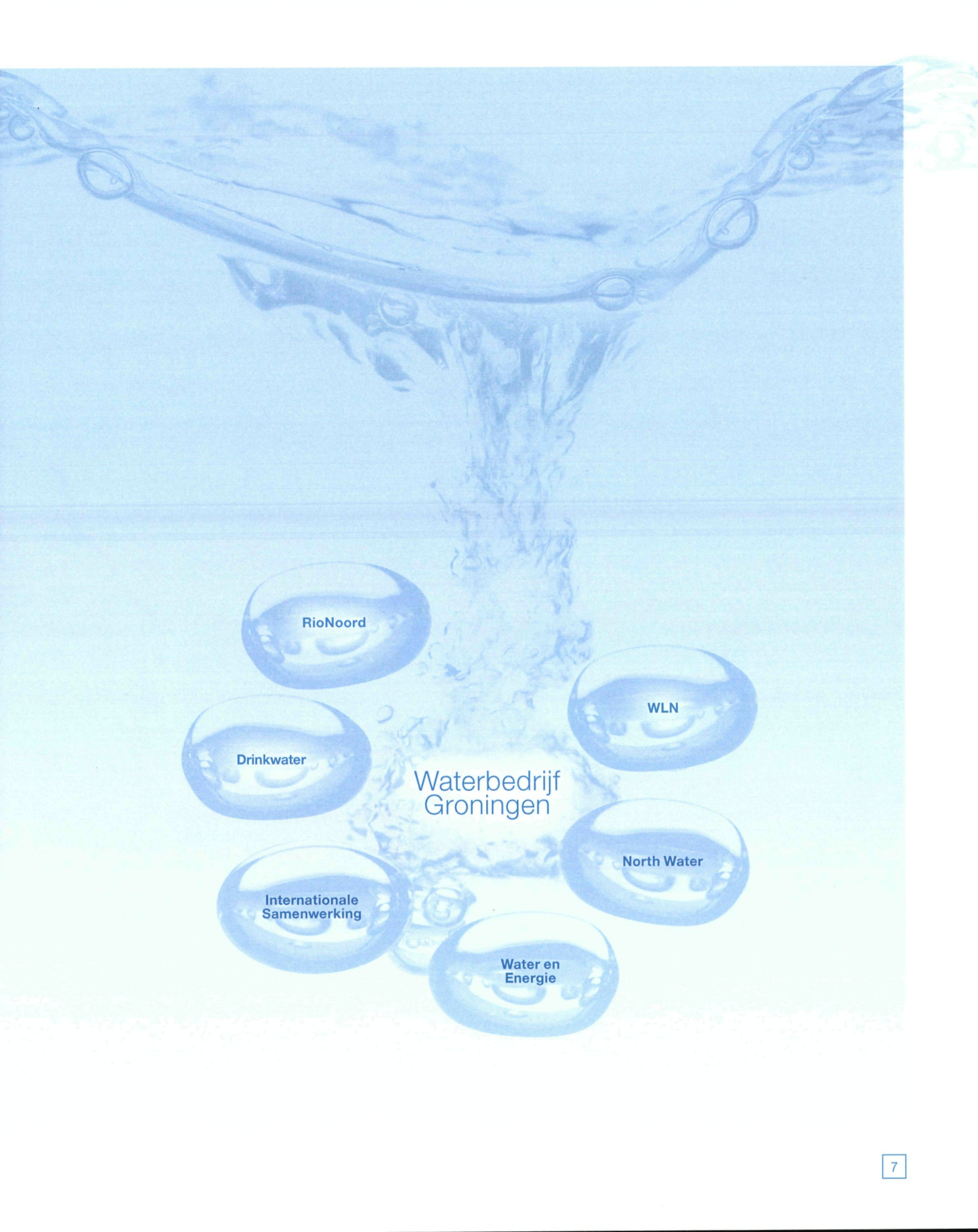
We stellen hoge eisen aan onszelf, de organisatie is continu in beweging en voortdurend op zoek naar verbetering. We leggen de lat hoog maar blijven wel met de benen op de grond. Want ook dat is typisch 'uut Grunn'. Een groot compliment voor alle medewerkers!

Harmen Hoogeveen | Directeur

Missie Waterbedrijf Groningen

Waterbedrijf Groningen wil als maatschappelijke onderneming de waterbelangen in de regio duurzaam veilig stellen. Wij willen deze missie realiseren door het leveren van producten, diensten en kennis op het gebied van water. Wij zijn niet alleen leverancier van

verschillende soorten water, maar leveren ook een bijdrage aan volksgezondheid, natuurbehoud, het creëren van duurzame bronnen, bestuurlijke vraagstukken, ruimtelijke ordening, werkgelegenheid en innovatie. Voor nu en voor de toekomst.

RioNoord

Drinkwater

Internationale
Samenwerking

Water en
Energie

Waterbedrijf
Groningen

WLN

North Water

Drinkwater

Sinds 1879 leveren wij kwalitatief goed en betrouwbaar drinkwater in onze regio. Zonder het goed functioneren van de drinkwatervoorziening is het onmogelijk om voldoende vertrouwen te winnen voor onze activiteiten op de andere gebieden. Het is essentieel voor het duurzame en degelijke imago van het waterbedrijf als geheel. We hebben de laatste jaren heel veel geïnvesteerd in productie-locaties, transport- en distributieleidingen en watermeters. De laatste puntjes worden op de i gezet: weinig storingen, goede storingsafhandeling, goede klantcontacten en weinig klachten. En uiteraard gaan we daarbij zo efficiënt mogelijk met ons geld om. Een modern waterbedrijf is gebaseerd op een moderne infrastructuur die tiptop op orde is.

Klanttevredenheid

De tevredenheid van drinkwaterklanten hangt nauw samen met de drinkwaterprijs en de leveringszekerheid. Om deze tevredenheid verder te verbeteren, hebben we een aantal acties ondernomen. Een belangrijk aspect van klanttevredenheid is de bereikbaarheid en de wijze waarop vragen en klachten worden afgehandeld. Daarom hebben we naast de landelijke benchmark daartoe een eigen meting opgezet. We monitoren kanalen waarmee medewerkers van Waterbedrijf Groningen in continu contact staan met de klant. Het voordeel daarvan is dat we waar nodig meteen aanpassingen kunnen realiseren.

Rond de opname van de stand van de watermeters, eind 2011, zijn zowel de telefoon- als mailcontacten gemonitord. Daaruit blijkt dat de klanten gemiddeld een 8,1 geven als het gaat om de telefonische bereikbaarheid en de afhandeling van vragen wat betreft de meterstanden.

Schaal- en efficiencyvoordeel

In 2011 is een nieuw factureringssysteem (SAP-ISU) in gebruik genomen. Dat was nodig omdat het oude sys-

teem vanwege gedateerde software op termijn niet meer kon worden onderhouden. Het intensieve migratie- en implementatietraject is succesvol verlopen. Vanwege schaal- en efficiencyvoordeel hebben we hierbij nauw samengewerkt met drie andere waterbedrijven: Dunea, PWN en WMD. Via een gezamenlijk opgerichte dochteronderneming – Futuro B.V. – gaan de waterbedrijven de komende jaren ook andere applicaties voor de gezamenlijke waterbedrijven inkopen en beheren.

Leveringszekerheid

De afgelopen vijf jaar is er voor tientallen miljoenen geïnvesteerd in het renoveren en vervangen van de technische infrastructuur. Gietijzeren leidingen zijn op grote schaal vervangen door minder onderhoudsgevoelige kunststofleidingen. Wat betreft de renovaties van twee productielocaties hebben we in 2011 aanzienlijke voortgang geboekt. De renovatie van productielocatie de Punt is dusdanig gevorderd, dat een deel van de installatie al drinkwater produceert. Eind 2012 is de oplevering van het project gepland. Na afloop van de renovatie van het winveld van de productielocatie Onnen hebben we in 2011 hard gewerkt aan de renovatie van het pompstation zelf. Van al deze werkzaamheden mag

de klant natuurlijk niets merken. Daarom organiseren we deze veelomvattende ingrepen in de technische infrastructuur zo zorgvuldig mogelijk. Dat betekent veel en slim organiseren en een scherp oog hebben voor risico's.

Risico- en crisisbeheersing

Nadat in 2010 een convenant is getekend met de Veiligheidsregio heeft 2011 in het teken gestaan van het verder uitwerken en uitvoeren van de daarin gemaakte afspraken. Zowel in- als extern. Eén van de 'producten' is een nooddrinkwaterplan. Daarin staan de rollen, taken en bevoegdheden van de Groningse gemeenten en van het waterbedrijf beschreven in geval van een calamiteit waardoor meer dan 24 uur geen water geleverd kan worden. Het nooddrinkwaterplan is in nauwe samenwerking met alle gemeenten in de provincie Groningen tot stand gekomen. Ook landelijk zijn er afspraken gemaakt rondom nooddrinkwater. Met alle waterbedrijven is een 'poolingcontract' afgesloten om elkaar ten tijde van een crisis van grote omvang te voorzien van nooddrinkwatervoorzieningen.

Naast werken aan leveringszekerheid en het maken van afspraken met andere partijen rondom mogelijke

verstoringen, is het belangrijk dat de eigen organisatie ook voldoende kennis en vaardigheden heeft. In dat kader hebben we de 'hygiënecode werken aan technische drinkwaterinfrastructuur' geactualiseerd en zijn medewerkers daarin geschoold. Daarnaast hebben we diverse oefeningen georganiseerd op het gebied van: leidingbreuken, samenwerking binnen het crisisteam, verontreiniging in het distributienet en de inzet van een digitaal communicatienetwerk voor hulpverleners, C2000, dat ook door waterbedrijven gebruikt mag worden ten tijde van calamiteiten.

Uut Grunn

Met gepaste trots hebben we in 2011 met de inwoners uit onze regio gedeeld wat het betekent om een bedrijf 'uut Grunn' te zijn. Door kinderen met technische ambitie mee te nemen in de wereld van Waterbedrijf Groningen. Niet alleen de jongens, ook de meiden waren welkom, bijvoorbeeld tijdens de Girlsday in Zuidbroek.

De bewoners van de Schilderswijk hebben het 100-jarig bestaan van de Watertoren West, hun baken in de wijk, aangegrepen om rond deze markante watertoren diverse festiviteiten te organiseren. Eerder dat jaar was de

watertoren het toneel van verhalenvertellers, die waterverhalen aan een breed publiek vertelden. Ook voor de lange termijn is het begrip 'uut Grunn' van belang.

Zoals bij de renovatie van De Punt, waar we de keuze hebben gemaakt voortaan veel minder grondwater te gaan gebruiken en juist meer oppervlaktewater uit de Drentsche Aa, om natuur en milieu te sparen. Of project Tussenwater, waarbij het gebied bij De Groeve wordt ingericht voor natuurontwikkeling en waterberging, met behoud en versterking van de functie als drinkwaterwingebied.

Om het prachtige hagen- en houtwallenlandschap in Groningen te behouden hebben Landschapsbeheer Groningen en de gemeente Haren een herstelproject opgezet voor hagen en houtwallen. Kinderen van lokale basisscholen zijn op verschillende terreinen van Waterbedrijf Groningen aan de slag gegaan. Het project is landelijk bekroond met de Gouden Mispel, een prijs voor mensen/organisaties die een uitzonderlijke of essentiële bijdrage hebben geleverd aan de bescherming of ontwikkeling van het cultuurlandschap in Nederland. Ook in stedelijk gebied dragen we ons steentje bij. Dat leverde het predicaat 'VNBO ondernemer 2011', voor onze vestiging op het bedrijventerrein Noorderhogebrug in het noorden van de stad, vanwege de bijzondere aandacht voor de netheid van onze vestiging en de omgeving ervan.

En dan het meest vanzelfsprekende, ons kraanwater. Waarom van ver laten halen als je het duurzaam dichtbij kunt krijgen? Kraanwater is vele malen beter voor het

milieu dan flessenwater. En kwalitatief net zo goed of beter. Om die door vele organisaties uitgedragen boodschap van een regionaal tintje te voorzien hebben we bij diverse evenementen onder de noemer 'Wotter uut Grunn' kraanwater 'om niet' vanuit tijdelijke, mobiele tappunten beschikbaar gesteld. Daarnaast deelden we tijdens de Week van de Smaak, waarin streekproducten centraal stonden, aan de deelnemende Groningse horeca karaffen uit met de toepasselijke opdruk 'Wotter uut Grunn'. Dit om te benadrukken dat ook kraanwater een typisch streekproduct is. Het komt uit de buurt, wordt duurzaam vervoerd via de waterleiding en is altijd vers.

Ook tijdens de verschillende recreatieve wandelroutes, zoals de Tocht om de Noord of de Struuntocht, leverden we onze bijdrage door tijdelijke tappunten te plaatsen om deelnemers van een watertje te voorzien. Of tijdens hardloopevenementen, zoals de Nacht van Groningen en de jubileumeditie van de Vier Mijl. Maar ook water uit de kraan in plaats van uit de bronwaterfles of in plaats van frisdrank; tijdens door studenten georganiseerde congressen, of tijdens VetFitNoord, een symposium over gezond eten en drinken voor Groningse kinderen tot 12 jaar.

Met een wat meer permanent karakter zijn twee openbare tappunten gerealiseerd. Voor forenzen, inwoners en bezoekers van de stad Groningen achter het Groninger Museum en bij het Pieterpad in Haren voor recreanten en inwoners. Alleen tijdens de wintermaanden worden deze tappunten tijdelijk verwijderd.

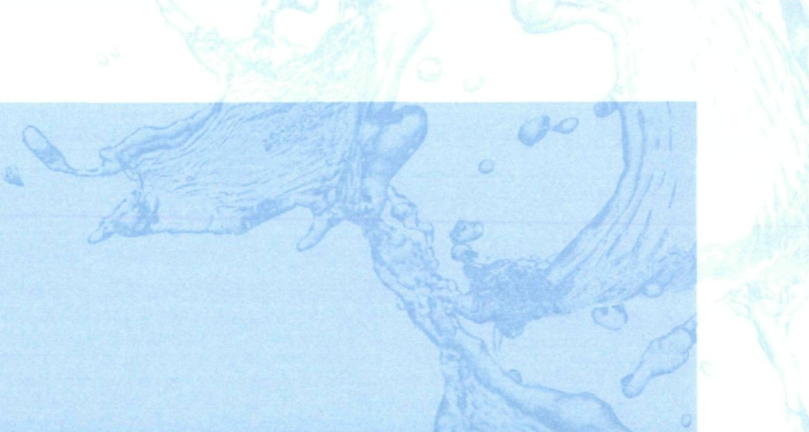
wotter
uut Grunn

Natuurlijk
Waterbedrijf Groningen

‘Water als basis van gastvrijheid’

Water op tafel hoort bij de basis van gastvrijheid, is de stellige mening van horeca-ondernemer Keimpe Postema. In Stadscafé~Restaurant 't Feithhuis serveren ze kosteloos water aan tafel. “Water is een eerlijk, transparant product. Zo helder als water.”

Keimpe Postema ontmoette Harmen Hoogeveen tijdens een bijeenkomst en raakte met hem aan de praat over duurzaam ondernemen. “Ik vertelde hem hoe wij in ‘t Feithuis vormgeven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en merkte meteen dat we een klik hadden. Ik ben zeer geïnspireerd door zijn kijk op water en op de positie die het waterbedrijf inneemt in onze maatschappij. Ik had nooit stilgestaan bij de vanzelfsprekendheid dat je in Nederland altijd over water kunt beschikken. Het is er altijd. Zonder water kan ik de tent wel sluiten.”

Wotter uut Grunn

Postema deed dan ook enthousiast mee aan de actie van het waterbedrijf om de waterkaraffen met de tekst ‘Wotter uut Grunn’ in gebruik te nemen. “Ik vind het noodzakelijk om te laten zien hoe belangrijk water is voor mensen.” Het aanbieden van water hoort wat hem betreft tot de basis van gastvrijheid. “Je gasten hoor je minimaal een glas water aan te bieden. Dat mag je mensen nooit onthouden. En terecht denkt het waterbedrijf daar ook zo over. Water is een basisbehoefte.”

Prosecco en champagne

Natuurlijk schenkt hij ook flessenwater. “Maar we laten altijd weten dat we heerlijk Gronings water beschikbaar hebben.” Hij trekt een vergelijking met prosecco en champagne. “Wij schenken een goed glas prosecco voor vijf euro. Daar heb je een kwalitatief prachtig glas mousserende wijn voor. Natuurlijk kun je ook champagne bestellen, als je dik wilt doen, maar dat is veel duurder. Dan betaal je voor de naam. Daarom noemen we kraan-

water voor de grap ook wel Chateau de l’eau of mooi Gronings plattelandswater. Dat vinden mensen leuk.”

Duurzame kerstmarkt

Vlak voor Kerst nodigde Postema het waterbedrijf uit voor een duurzame lokale kerstmarkt. “We hadden hier achter een sfeervol Zwitsers chalet staan, waar onze duurzame leveranciers hun meest duurzame producten konden presenteren en verkopen. Dat was een groot succes. Mensen konden kaas en verse vis kopen, wijn proeven, workshops doen. Het waterbedrijf hoorde daar natuurlijk ook bij en stond hier met een stand waar mensen de Wotter uut Grunn-karaffen konden kopen. Dat liep als een trein.” Onderdeel van de bewustwording van wat kraanwater nu precies is, was een watertest. “Mensen moesten raden of ze Gronings leidingwater of flessenwater dronken. Dat bleek verhipte moeilijk te zijn.”

Bewust kiezen

Postema streeft ernaar om zijn hele bedrijf zo duurzaam mogelijk te runnen. Daarom werkt hij ook samen met het waterbedrijf aan waterbesparing en recycling van water. Postema: “We hebben elkaar gevonden in de manier waarop je je opstelt ten aanzien van de maatschappij. Dat kunnen we allemaal, of je nu een nutsbedrijf bent, een bedrijf, een overheid of een individu. Het gaat erom dat je bewuste keuzes maakt. ‘t Feithuis heeft een commerciële grondslag, maar wij vinden duurzaamheid heel belangrijk. Zo is onze inkoop voor 35% duurzaam en willen we het gebouw aanpassen om de energie duurzamer te regelen.”

Industriewater

De ambitieuze plannen voor een multi-client industriewaterfabriek in de Eemshaven zijn in 2011 bijgesteld. De wil was er bij alle betrokken partijen, maar de vereiste zekerheden met betrekking tot het project waren nog onvoldoende om een en ander op dat moment dóór te zetten. North Water gaat de komende jaren wel enkele facetten van het plan uitvoeren, zodat op de langere termijn alsnog kan worden overgeschakeld.

Voor grote afnemers (industrie) levert Waterbedrijf Groningen 'water op maat' onder de vlag van North Water. Dit bedrijf levert industriewater en demiwater aan verschillende klanten. Ook biedt North Water diverse oplossingen voor vraagstukken op het gebied van waterbehandeling en afvalwaterzuivering voor bedrijven en industriële complexen. North Water verzorgt het ontwerp, de bouw, het beheer van de installaties en de financiering (het zogenoemde DBFO-concept). North Water is een joint venture van Waterbedrijf Groningen en Evides Industriewater.

Ontwikkeling watervoorziening Eemshaven

De bouw van nieuwe energiecentrales en de aanwezigheid van andere grootverbruikers doen een behoorlijk beroep op de capaciteit en leveringszekerheid van het leidingnet in Noord-Groningen. North Water startte daarom in 2009 een haalbaarheidsonderzoek naar de aanleg van een (extra) zoetwaterleiding van het Eemskanaal naar de Eemshaven en een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van een multi-client waterfabriek in de Eemshaven. Een miljoeneninvestering waarvoor financiering nodig is. Acht bedrijven ondersteunen dit initiatief, dat in 2010 is vastgelegd in een Memorandum of Understanding.

In 2011 bleek dat ondanks de steun van onder meer de NOM, Groningen Seaports, provincie en waterschappen de benodigde diepte-investering van circa € 25 miljoen

vanuit de bedrijven niet voldoende dekking kon krijgen. Reden om het plan een aantal jaren uit te stellen. Wel is besloten enkele facetten van het plan uit te voeren, zodat het mogelijk is om op de langere termijn alsnog over te schakelen. In 2011 is de aanleg van een industriewaternet in de Eemshaven van start gegaan. Het is de bedoeling om dit net aan te sluiten op een grote buffertank. Het ontwerp van het industriewaternet met de buffer houdt in dat bedrijven relatief eenvoudig aan de eisen voor brandveiligheid (levering met hoge druk en capaciteit) kunnen voldoen.

Demiwaterfabriek voor NUON

Voor de energiecentrale van NUON in de Eemshaven is een installatie gebouwd voor de productie van demiwater, ten behoeve van de levering van hogedrukstoom. De installatie is in 2011 opgeleverd en levert sinds 1 oktober water, al tijdens de bouw van de NUON centrale. Bij de opstart van de energiecentrale in 2012 wordt de North Water installatie volledig in gebruik genomen.

Verwerking slib bij AVEBE

Om de slibhuishouding bij zowel North Water als bij AVEBE te verbeteren heeft North Water zogenaamde droogbedden aangelegd. Daarmee kan het ijzerhoudende slib worden ontwaterd, dat vrijkomt bij de productie van het proceswater van drinkwaterkwaliteit voor AVEBE.

Hierbij is sprake van een mooie win-win situatie. Het slib van beide partijen wordt zodoende meer waard en kan zijn weg beter vinden naar de verschillende afzetkanalen.

Nieuwe diensten ZAWZI

De Zout Afvalwater ZuiveringsInstallatie (ZAWZI) voor de industrie in Oosterhorn draait inmiddels al een aantal jaren. De prestaties van de zuivering zijn goed. Het zoute karakter en het sterk fluctuerend afvalwateraanbod dagen ons uit om het proces nog beter onder controle te krijgen.

In 2011 hebben zich weer enkele nieuwe en potentiële klanten aangemeld. Daarmee wordt opnieuw het belang van de zuivering voor Oosterhorn bevestigd. Vanwege het belang van een zout afvalwaterzuivering voor de regio is in de nieuwe vergunningsaanvraag meer ruimte gevraagd voor de aanvoer per as. Dit biedt de mogelijkheid zoute stromen van elders aan te voeren en kan zodoende regionale verzouting van zoet oppervlaktewater voorkomen.

Uut Grunn

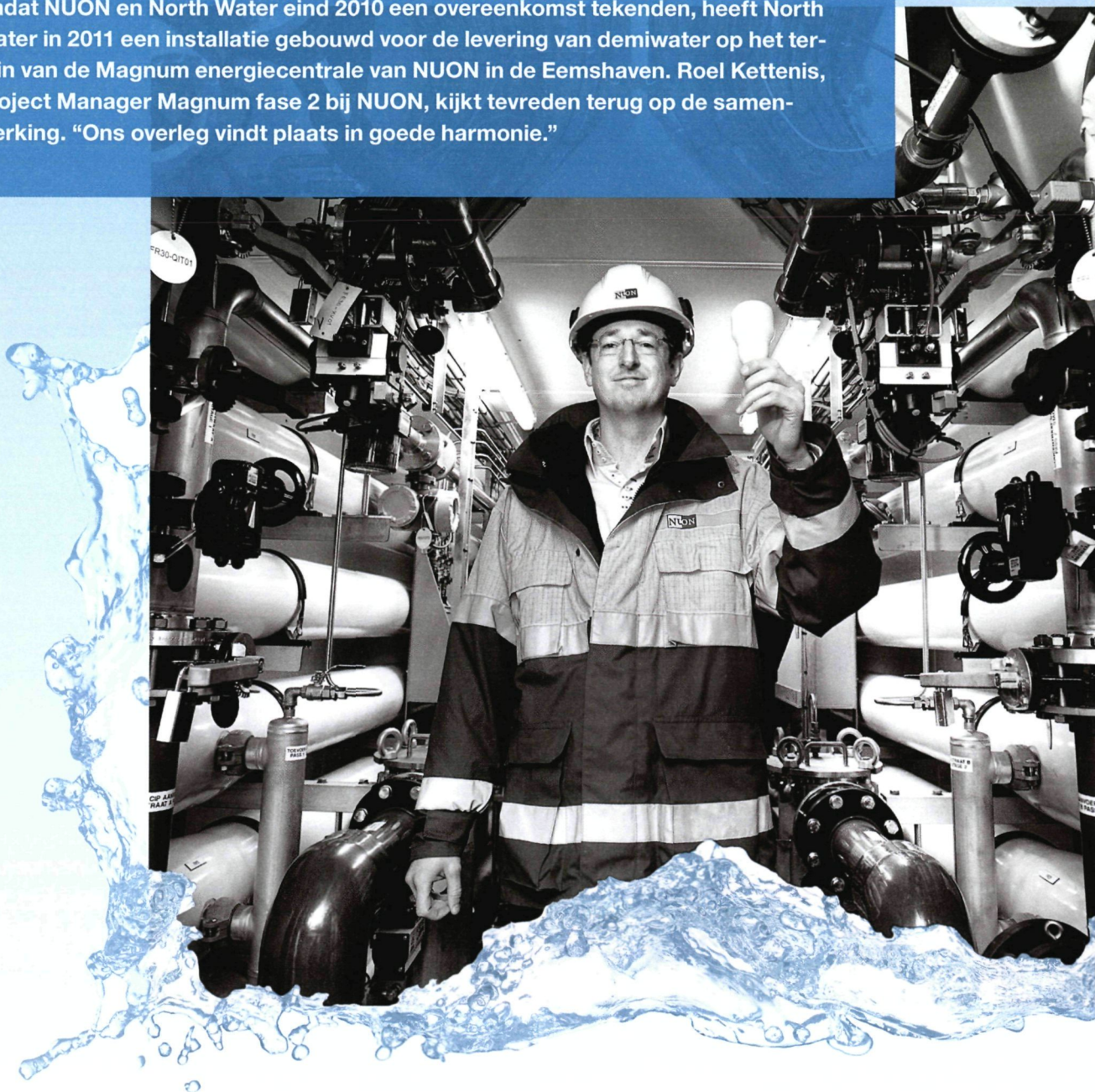
Voor de meeste nationale en internationale klanten die gevestigd zijn in Groningen is 'water' niet de corebusiness. Voor North Water wel. De waterkennis 'uut Grunn' wordt dan ook graag ingezet.

Dat North Water vanwege de binding met Waterbedrijf Groningen dichtbij is en de regio kent, is in haar voordeel. North Water voldoet vanzelfsprekend aan de VCA** regels, waarmee de organisatie richting opdrachtgevers opnieuw aantoont dat het veiligheid, gezondheid en milieu (VGM) zeer serieus neemt en op deze gebieden de zaken voor elkaar heeft. Om te laten zien dat er ook op industriewatergebied interessante dingen 'uut Grunn' komen heeft North Water studenten van de opleiding Communication & Multimediadesign aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL) gevraagd een animatie over de werking van de ZAWZI te ontwikkelen. Het resultaat? Een realistische 3D-animatie, die op een aansprekende wijze in beeld brengt hoe North Water met haar actief-slib installatie de industriële lozers op het bedrijventerrein Oosterhorn volledig ontzorgt.

Niet op film maar in het echt kon jong én oud tijdens de Dag van de Chemie in de keuken van North Water kijken. Bij twee bedrijven waar North Water industrie-water levert: Nedmag en Kisuma in Veendam. Zo'n 400 mensen hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. En voor wie niet in de gelegenheid was om hieraan deel te nemen, en natuurlijk ook voor potentiële klanten, is er een nieuwe website ontwikkeld voor North Water. Deze website geeft een overzicht van de activiteiten en technologie van North Water in de provincie Groningen.

‘Vertrouwen in de samenwerking met North Water’

Nadat NUON en North Water eind 2010 een overeenkomst tekenden, heeft North Water in 2011 een installatie gebouwd voor de levering van demiwater op het terrein van de Magnum energiecentrale van NUON in de Eemshaven. Roel Kettenis, Project Manager Magnum fase 2 bij NUON, kijkt tevreden terug op de samenwerking. “Ons overleg vindt plaats in goede harmonie.”

Demiwater in Eemshaven

Afgelopen jaar begon North Water met het bouwen van de demiwater-installatie in de Eemshaven. De samenwerking betreft een installatie die demiwater produceert op basis van drinkwater. Kettenis: "Op dit moment is het niet mogelijk om op deze locatie industriewater aangeleverd te krijgen, vandaar dat we vooralsnog hiervoor zijn aangewezen op drinkwater."

Europese aanbesteding

North Water moest voor deze installatie concurreren met andere aanbieders. Kettenis: "Het contract voor deze installatie is het resultaat van een Europese aanbestedingsprocedure waarbij North Water als beste partij uit de bus is gekomen. Daarbij hebben niet alleen de economische aspecten de doorslag gegeven, maar hebben we ook selectiecriteria als kwaliteit en ervaring laten meetellen. Wat betreft de visie van North Water op deze installatie hebben we elkaar goed kunnen vinden. Zelf vond ik het mooi om te zien hoe 'eager' North Water was om deze opdracht te verwerven." Een mooie bijkomstigheid is dat North Water een lokale partij is. Kettenis: "Dat was geen selectie criterium bij de aanbesteding, maar in de praktijk blijkt dit erg handig te zijn. Als er een storing is of je wilt even snel iets overleggen, zitten de mensen van North Water in de buurt. We kunnen daarvoor snel schakelen. Ook is het goed te constateren dat de activiteiten in de Eemshaven zijn vruchten afwerpen in de regio."

Backup

Een belangrijk aspect van de aanbesteding was een

backup-voorziening. Kettenis: "De levering van demiwater is voor ons van levensbelang. Wij gebruiken demiwater in onze stoomcyclus. Daarvoor hebben we ultraschoon water nodig om te voorkomen dat we te maken krijgen met verontreinigingen in het systeem. Zonder demiwater moeten we de centrale stil leggen. Daarom hebben we op het terrein een buffervat staan, waarmee we minimaal een paar etmalen kunnen draaien." Daarnaast heeft North Water als lokale partij goede leveringsmogelijkheden van demiwater per tankauto van andere installaties in de omgeving.

Contract van vijf jaar

De installatie is gebouwd op het terrein van NUON. Kettenis: "We hebben een overeenkomst getekend met North Water voor vijf jaar. Over vijf jaar kunnen wij dus beslissen of we dat contract verlengen of niet." Hij zou graag zien dat er tegen die tijd een multiclient-waterfabriek in de Eemshaven is gebouwd. "Diverse partijen hebben daartoe een Memorandum of Understanding getekend. De plannen daarvoor liggen nu even stil. Het idee was om een fabriek te bouwen waarvan meerdere partijen gebruik zouden maken. Die waterfabriek zou op basis van industriewater water van verschillende kwaliteiten kunnen leveren. Dat zou een kostenbesparing betekenen. Bovendien hoeven we dan geen gebruik meer te maken van kostbaar drinkwater. Daarnaast heeft NUON de ambitie om fase 2 van de Magnum centrale te realiseren, waardoor de waterbehoefte aanzienlijk toeneemt. Dat traject van die waterfabriek ligt nu dus stil, maar ik zou zo'n fabriek absoluut een goed plan vinden voor de toekomst."

WLN

De ontwikkeling van waterlab naar centrum voor water-technologie is in 2011 geformaliseerd. Als gevolg van de groei van commerciële activiteiten en veranderende eisen ten aanzien van governance is de juridische structuur gewijzigd van een stichting naar een BV. Een belangrijke mijlpaal in 2011 is de oprichting van de Waterketenvereniging, een samenwerkverband met Wetterskip Fryslân, de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest, WMD en Waterbedrijf Groningen.

WLN controleert en beheert voor Waterbedrijf Groningen en WMD de kwaliteit van het drink- en industriewater. Daarnaast is het de vraagbaak en partner voor toegepast (wetenschappelijk) onderzoek naar water in al haar verschijningsvormen. WLN adviseert en ondersteunt de beide drinkwaterbedrijven en hun dochters bovendien bij het ontwikkelen, inrichten en verbeteren van waterzuiveringsinstallaties en bij vraagstukken rondom waterkwaliteit. De omzet van WLN is voor circa 50% afkomstig van opdrachten van derden.

Organisatieontwikkeling

Als gevolg van de groei van commerciële activiteiten en veranderende eisen ten aanzien van governance is de juridische structuur gewijzigd in die van een besloten vennootschap. Er is een raad van commissarissen benoemd en de aandeelhouders hebben een andere rol gekregen. Eind 2011 werden reeds vier van de vijf leden van de RvC benoemd. Om de nieuwe koers van WLN in goede banen te leiden is medio 2011 een nieuwe directeur aangesteld: ir. H.D.M. (Hilde) Prummel.

Marktontwikkeling

Ook 2011 heeft een groei laten zien van meer klanten uit de markt, die een bredere dienstverlening van WLN

afnemen. WLN onderscheidt vier typen dienstverlening: (1) analyse (monstername, analyse en interpretatie), (2) reguliere ondersteuning bij de dagelijkse bedrijfsvoering en procesbeheersing van opdrachtgevers, (3) projecten gericht op verbetering en vernieuwing van processtapen bij opdrachtgevers, waarbij bij voorkeur proven technology of proven knowledge beschikbaar komt en tot slot (4) het leveren van kennis en van een bijdrage aan innovatie als linking pin van de praktijk en universiteiten en gespecialiseerde kenniscentra zoals KWR en Wetsus. WLN richt zich daarbij op zowel bestaande klanten, waarbij het uitgebreide dienstenpakket onder de aandacht is gebracht, als op nieuwe klanten, waarbij WLN toegevoegde waarde kan leveren, binnen en buiten de Groningse regio.

Waterketenvereniging

Het verbinden van kennis en kunde en het gezamenlijk optrekken in (lange termijn) onderzoek is een logische stap om samen toekomstige uitdagingen op het terrein van waterkwaliteit, waterbehandeling en waterbeheer aan te gaan. Daarom heeft WLN in 2011 het initiatief genomen tot de oprichting van een waterketenvereniging, een samenwerkingsovereenkomst met waterschap Noorder-

zijvest, waterschap Hunze en Aa's, Wetterskip Fryslân, Waterbedrijf Groningen en WMD. De partijen hebben hun krachten gebundeld om efficiënter en tegen lagere kosten te kunnen investeren in onderzoek, bijvoorbeeld naar de verwijdering van medicijnresten en andere organische microverontreinigingen uit het water, een onderwerp waar alle partijen mee te maken hebben.

Sensoren

Het ontwikkelen van sensoren voor het meten van drinkwaterkwaliteit. Daar draait het om in het project SAWA. Eind 2011 hebben de ontwikkelde sensoren verontreinigingen in oppervlaktewater gemeten, en lijken dus toegevoegde waarde te hebben voor de drinkwatersector. Onder regie van WLN zijn vijftien partijen eind 2009 gestart met het ontwikkelen van robuuste en kleine sensoren die online en continu stoffen in hele lage concentraties in het water kunnen meten. De ontwikkelde technieken worden in het speciaal ontwikkelde testcentrum SenTec in Glimmen (Groningen) getest en vergeleken met de conventionele meetmethoden. Bij het SenTec is het mogelijk om verschillende kwaliteiten water te testen.

In 2012 worden meer sensoren geplaatst en langdurig gedemonstreerd. Er is een toenemende vraag van nieuwe leveranciers om ook hun sensoren te kunnen testen, waarbij WLN faciliteert.

Uut Grunn

Kennis in de regio voor de regio benutten. Dat is waar WLN zich sterk voor maakt. Vandaar dat er sterk is ingezet om samenwerkingsverbanden van vaak noordelijke partijen op watergebied aan te jagen. Zoals in de eerder genoemde Waterketenvereniging en het sensorproject. Maar ook door kennis van buiten te halen en die ten dienste van de regio te stellen via deelname aan diverse (inter)nationale congressen.

WLN draagt met trots uit dat die kennis uit het Noorden er toe doet, door deel te nemen aan beurzen als AquaNL, AquaTech en Wetsus, door lezingen te houden tijdens symposia en door papers en artikelen te publiceren. Daarbij vergeet WLN de inwoners uit de regio niet; zij hebben tijdens de EU-kijkdagen kennis kunnen maken met het sensorproject, en tijdens de Dag van de Chemie met de activiteiten van WLN, waarbij bezoekers hun eigen vijver-, aquarium- of bronwater konden laten analyseren.

‘Waterkwaliteit voorop’

Hilde Prummel werd in 2011 benoemd tot directeur van WLN, dat sinds 1 mei een BV is geworden. Die functie is haar op het lijf geschreven. In de watersector is ze een goede bekende: ze is betrokken bij North Water, geeft les bij de Stichting Wateropleidingen en houdt zich bezig met Wetsus en KWR. Wat betreft WLN constateert ze een mooie ontwikkeling: “We ontwikkelen ons steeds meer van drinkwaterlab tot centrum voor waterkwaliteit.”

De controle van de waterkwaliteit van het drink- en industrie-water voor Waterbedrijf Groningen en WMD is sinds jaar en dag de corebusiness van WLN. Prummel: “Wij verbinden de praktijk met het onderzoek. Aan de ene kant staan we met de poten in de klei door het werk dat we doen. Aan de andere kant hebben we onze voelspriet in de onderzoekswereld. Daardoor kunnen wij toegepast onderzoek goed tot zijn recht laten komen en inspelen op de snelle technologische ontwikkelingen op ons gebied.”

Kennis behouden

Ze geeft een voorbeeld: “Wij werken nauw samen met de waterschappen in Groningen, Drenthe en Friesland. Een actuele vraag die bij deze waterschappen, maar zeker ook bij de drinkwaterbedrijven, leeft betreft medicijnresten in oppervlaktewater. Wat doe je daarmee? Dat is nu typisch een onderwerp waar wij op de lange termijn advies kunnen geven. Wij kunnen samen met de waterschappen kennis vergaren, die dan ook in de regio behouden blijft. Bovendien beschikken wij over een groot netwerk van bedrijven en kennisinstellingen in binnen- en buitenland die over een onderwerp als dit kunnen meedenken.”

Adviseren

Voor het meten en monstere van water komen de WLN-medewerkers bij tal van organisaties over de vloer. Prummel ziet graag dat die bedrijven WLN niet alleen zien als controleur, maar ook als adviseur. “Wij komen bijvoorbeeld vaak bij AVEBE om de waterkwaliteit te controleren. Dat is typisch een bedrijf dat geregeld bureaus inhuurt om studies uit te voeren op watergebied. Dat geldt ook voor veel andere

grote bedrijven waar wij komen. Dat soort werkzaamheden voeren wij ook uit, maar dat is nog niet algemeen bekend. Bovendien gaan onze mensen geregeld met de accountmanagers van North Water mee naar de klant. We trekken dan samen op in de advisering. De klant profiteert daardoor van een brede, gezamenlijke expertise en wij krijgen bij nieuwe bedrijven een voet tussen de deur.”

Sensortestcentrum

WLN is naast adviseur ook aanjager van nieuwe, experimentele projecten, zoals SAWA, een noordelijk innovatieproject waarin met name noordelijke bedrijven en kennisinstellingen geavanceerde sensoren ontwikkelen voor het meten van drinkwaterkwaliteit. Prummel: “SAWA is een echt ontwikkelproject waarbij we veel kunnen experimenteren. Onze rol is vooral die van aanjager, verbinder praktijkonderzoek en facilitator voor sensorontwikkelaars. In De Punt is naast het gebouw van WLN voor SAWA een heus sensor-testcentrum ingericht. Hier voeren ca. 16 MKB-bedrijven diverse testen uit ten behoeve van nieuwe producten.”

Waterketen

Een soortgelijke rol speelt WLN binnen de Waterketenvereniging, opgericht door Waterbedrijf Groningen, WMD, WLN, Wetterskip Fryslân en de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. Prummel: “Binnen die vereniging kunnen we specifieke kennis beter vasthouden en werken we samen op het gebied van fundamenteel onderzoek. We leren ook veel van elkaar op het gebied van water, maar ook bedrijfsmatig.”

Samenwerking in de Waterketen

Sinds 2008 werken Waterbedrijf Groningen en de waterschappen Noorderzijvest en Hunze en Aa's samen in RioNoord. Waterbedrijf en waterschappen hebben hierin elk 50% van de aandelen. Met het oog op de stijgende kosten en de toenemende personele kwetsbaarheid binnen de gemeentelijke rioleringszorg, biedt RioNoord gemeenten de mogelijkheid om in partnerschap tegen zo laag mogelijke kosten te voldoen aan hun wettelijke taken. Daarbij behoudt de gemeente haar eigen regierol en kiest zij zelf hoever zij in de samenwerking met RioNoord wil gaan. Steeds meer Groninger gemeenten hebben belangstelling voor deze manier van samenwerken. De eerste drie gemeenten die met RioNoord samenwerken, zijn Delfzijl, Appingedam en Loppersum.

Contracten getekend

Op 14 juni 2011 ondertekenden de directie van RioNoord en de wethouders van de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum de contracten voor een tweejarig proefproject. Namens het Ministerie van Infrastructuur en Milieu was directeur-generaal Water Annemiek Nijhoff hierbij aanwezig. Zij liet weten trots te zijn op het vertrouwen dat deze partijen in elkaar stellen en ziet dit als een voorbeeld voor Nederland.

Maatwerk

De drie gemeenten vragen elk om maatwerk. RioNoord heeft daarom een aantal modules ontwikkeld om haar taken en werkzaamheden op een praktische manier in te delen. In eerste instantie is door alle drie gemeenten gekozen voor samenwerking op het gebied van beheer en onderhoud van de riolen, gegevensbeheer en informatievoorziening. Appingedam en Loppersum hebben daarnaast ook gekozen voor de module beheer en onderhoud rioolgemalen, inclusief een 24-uursstoringsdienst.

RioNoord is in oktober 2011 begonnen met de schoonmaak en inspectie van de rioolstelsels en konden de bewoners met hun vragen terecht bij RioNoord.

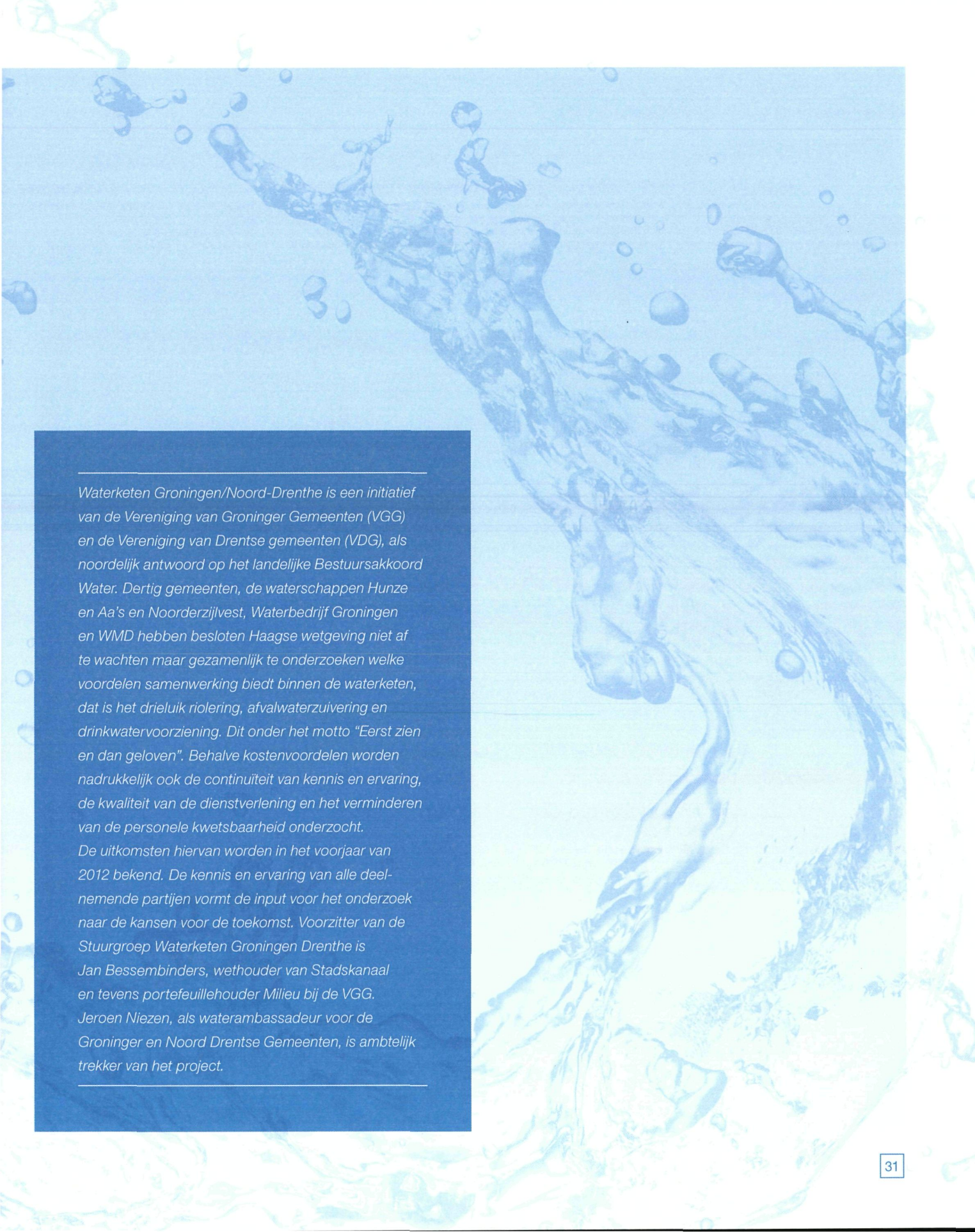
De eerste tussentijdse evaluatie van dit proefproject heeft inmiddels plaatsgevonden en wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk positief beoordeeld.

IBA-systemen

Sinds 2010 is een ander project van RioNoord het onderhoud van 1.200 IBA-systemen (systemen voor Individuele Behandeling van Afvalwater) in Groningen en Drenthe in opdracht van waterschap Noorderzijlvest. Deze kleine waterzuiveringsinstallaties worden geplaatst bij woningen en bedrijven in het buitengebied, die niet zijn aangesloten op de riolering. RioNoord verzorgt ook de 24-uursstoringsdienst voor deze systemen.

Toekomst

De activiteiten van RioNoord en de nationale en regionale discussies over een brede samenwerking in de waterketen lopen deels parallel aan elkaar en bijten elkaar niet. De toekomst zal uitwijzen of het verstandig is om RioNoord op te laten gaan in een bredere samenwerkingsorganisatie waarin ook de gemeenten deelnemen, of dat RioNoord wellicht kan dienen als voertuig om deze samenwerking vorm te geven. De besluitvorming hierover wordt gezamenlijk voorbereid in de Stuurgroep waterketen Groningen/Noord-Drenthe (zie kader).

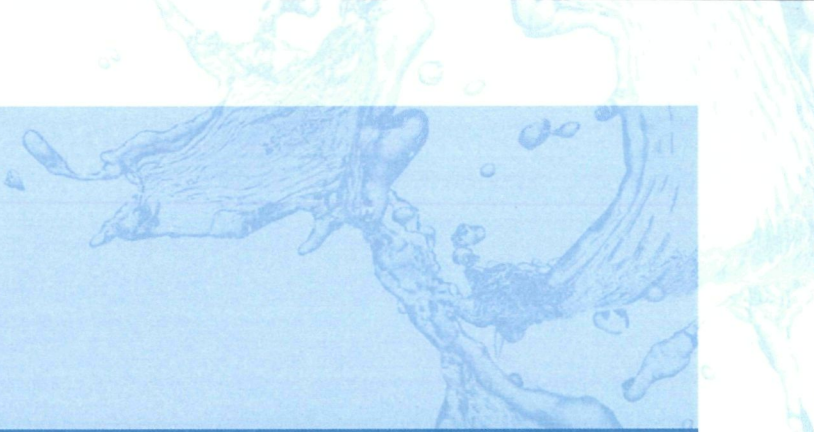

Waterketen Groningen/Noord-Drenthe is een initiatief van de Vereniging van Groninger Gemeenten (VGG) en de Vereniging van Drentse gemeenten (VDG), als noordelijk antwoord op het landelijke Bestuursakkoord Water. Dertig gemeenten, de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest, Waterbedrijf Groningen en WMD hebben besloten Haagse wetgeving niet af te wachten maar gezamenlijk te onderzoeken welke voordelen samenwerking biedt binnen de waterketen, dat is het drieluis riolering, afvalwaterzuivering en drinkwatervoorziening. Dit onder het motto "Eerst zien en dan geloven". Behalve kostenvoordelen worden nadrukkelijk ook de continuïteit van kennis en ervaring, de kwaliteit van de dienstverlening en het verminderen van de personele kwetsbaarheid onderzocht. De uitkomsten hiervan worden in het voorjaar van 2012 bekend. De kennis en ervaring van alle deelnemende partijen vormt de input voor het onderzoek naar de kansen voor de toekomst. Voorzitter van de Stuurgroep Waterketen Groningen Drenthe is Jan Bessembinders, wethouder van Stadskanaal en tevens portefeuillehouder Milieu bij de VGG. Jeroen Niezen, als waterambassadeur voor de Groninger en Noord Drentse Gemeenten, is ambtelijk trekker van het project.

‘DAL-gemeenten doen goede zaken met RioNoord’

Sinds 1 juni 2011 werken de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum, ook wel de DAL-gemeenten genoemd, met RioNoord samen aan een tweejarige pilotproject. Als voorzitter van de stuurgroep blikt wethouder Annalies Usmany van Appingedam tevreden terug op het eerste half jaar. “Uit de eerste evaluatie blijkt dat we de dingen doen zoals is afgesproken.”

Aan de officiële ondertekening van het contract met RioNoord door de drie gemeenten ging een uitgebreid traject vooraf. Wethouder Usmany was er vanaf het begin bij: “We waren als gemeenten al langer met elkaar in gesprek over mogelijkheden om meer samen te werken op het gebied van het beheer van de openbare ruimte. Vooruitlopend op de plannen om samen een Shared Service Center te realiseren, hebben we besloten om ons eerst te focussen op samenwerking in de waterketen.”

Aandeelhouders

Met RioNoord hadden de gemeenten al in een eerder stadium kennisgemaakt. Usmany: “Na een verkenning van het werkveld hebben de gemeenten samen besloten om met RioNoord in zee te gaan. Die keuze komt onder andere voort uit het feit dat wij aandeelhouders zijn van Waterbedrijf Groningen en daarmee van RioNoord. We horen bij elkaar en gunnen elkaar het succes. Ook de drie gemeenteraden stonden achter dit besluit. Vervolgens is er ambtelijk veel werk verzet en konden we op 14 juni de contracten tekenen.”

Ontzorgen

Binnen het zogenaamde cafetariamodel van RioNoord heeft elke gemeente een eigen samenwerkingspakket gekozen, waarbij ze de module Beheer en Onderhoud gemeen hebben. Voor Appingedam verzorgt RioNoord onder andere het reinigen en inspecteren van de straatkolken, de riolering, de 24-uursstoringdienst en het onderhoud van de rioolgemalen. Usmany: “Onze mensen moesten er wel even aan wennen. ‘Komt dat wel goud?’ was de reactie van de wijkcoördinatoren die verant-

woordelijk waren voor de 24-uursdienst. Inmiddels kan ik constateren dat het verhelpen van storingen prima verloopt en dat onze mensen er geen omkijken meer naar hebben.”

Grote voordelen

Samenwerking met RioNoord biedt de drie gemeenten de nodige voordelen. Usmany: “De meerwaarde van RioNoord is dat zij ons ontzorgen op het gebied van beheer en onderhoud. Daardoor zijn we minder kwetsbaar: wij hebben een goede ambtenaar op dit gebied, maar hij is maar in zijn eentje. RioNoord besteedt de werkzaamheden uit en zorgt dat storingen worden verholpen. Bovendien werken ze aan de verbetering van de monitoring, waardoor we meer inzicht krijgen in hoe ons riool ervoor staat. Al in de aanloop naar de pilot hebben we ervaren dat RioNoord een volwaardige gesprekspartner is voor de drie gemeenten. We zijn partners en in die sfeer kun je elkaar versterken.”

Eerste evaluatie positief

Inmiddels hebben de drie gemeenten de samenwerking met RioNoord na een half jaar geëvalueerd. De samenwerking is tot nu toe goed bevallen, vertelt wethouder Usmany. “We zijn allemaal tevreden over hoe het is gegaan. En dat terwijl iedereen weet dat het begin van een project altijd het moeilijkst is. Als je elkaar eerlijk durft te zeggen waar het wel en niet goed gaat, krijg je een beter resultaat. De samenwerking was vanaf het begin transparant en dat is zo gebleven. Komende zomer evalueren we de pilot opnieuw en dan krijgen we ook een uitgebreide managementrapportage. Ik heb er alle vertrouwen in.”

Internationale Samenwerking

Waterbedrijf Groningen kijkt ook over de grens. Om een bijdrage te leveren aan het behalen van de Millenniumdoelen van de Verenigde Naties heeft de watersector in 2007 het Schoklandakkoord ondertekend. Dit houdt in dat Nederland zich verplicht om voor 50 miljoen mensen goede drinkwater- en sanitatievoorzieningen te realiseren. Voor ons betekent dit dat we jaarlijks 0,5 % van de drinkwateromzet besteden aan projecten op het gebied van internationale samenwerking.

Vruchtbare samenwerking met Srebrenica

De contacten van Waterbedrijf Groningen met Srebrenica ontstonden uit de jarenlange banden tussen de gemeente Winschoten en Srebrenica. Sinds 2010 stelt Waterbedrijf Groningen vijf jaar lang jaarlijks € 50.000 ter beschikking om de watervoorziening in Srebrenica te verbeteren. In 2010 is al veel gedaan aan het renoveren en vervangen van transport- en distributieleidingen in het centrum van de stad. De nadruk lag in 2011 op het verder verbeteren van deze projecten. Dat de hulp van Waterbedrijf Groningen wordt gewaardeerd, bleek wel uit de officiële dankbetuiging die de gemeenteraad van Srebrenica in januari vorig jaar stuurde aan het waterbedrijf en IKV Pax Christi.

Als onderdeel van het hulpprogramma is een team vanuit Waterbedrijf Groningen in oktober naar Srebrenica afgereisd om een training-on-the-job te verzorgen over meetapparatuur. De kennis en de instrumenten, waaronder enkele lekpenen en flowmeters, bleken snel van pas te komen.

Het team ontving een email waarin stond dat er met behulp van de apparatuur een groot lek was ontdekt.

Tulip Waterfilter

Waterbedrijf Groningen steunt al enkele jaren de Basic Water Needs Foundation (BWNF). Een Nederlandse stichting die in India (Pondichery) waterfilters produceert voor de allerarmsten. De filters kosten (ex factory) ca. € 4,-, zijn eenvoudig te bedienen en te onderhouden, gaan een jaar mee en leveren genoeg bacterievrij drinkwater voor een gezin van zes personen. BWNF heeft in 2011 gewerkt aan de laatste ontwikkelingen van de Tulip Waterfilter en aan de ontwikkeling van het wat grotere school-drinkwaterfilter. Waterbedrijf Groningen heeft hier, via Aqua for All, financiële middelen voor beschikbaar gesteld. Momenteel werkt BWNF aan het opzetten van een professionele organisatie om de waterfilters te kunnen vermarkten. Wij geven hierin advies en steunen (wederom via Aqua for All met financiële middelen) specifieke projecten voor de marktintroductie van het filter in Afrika.

Samenwerkingsovereenkomst met Zuid-Afrika

Samen met Wereld Waternet (Amsterdam) heeft Waterbedrijf Groningen in november een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met het Zuid-Afrikaanse ministerie van Drinkwater & Afvalwater. De bedoeling is om kennis uit te wisselen met waterbedrijven in Kaapstad, Overberg, de gemeenten Swellendam en Theewaterskloof en het waterschap met als doel kennisuitwisseling met betrekking tot de verbetering van de drinkwatervoorziening en sanitatie in Zuid-Afrika. In dit kader wordt bijvoorbeeld gewerkt aan de ontwikkeling van een train-de-trainers-programma op het gebied van watermanagement. Enkele van onze medewerkers zijn in september naar Zuid-Afrika gegaan om een inventarisatie te maken van de technische waterproblemen en mogelijke oplossingen te helpen ontwikkelen.

Banden met Roemenië aangehaald

Voor het project in het Roemeense Galati was 2011 een jaar van beslissingen. Drie keer gingen medewerkers van Waterbedrijf Groningen en waterschap Hunze en Aa's

naar Roemenië om het project vorm te geven.

De provincie Galati wil ervoor zorgen dat alle bewoners toegang krijgen tot betrouwbaar leidingwater en de beschikking krijgen over degelijke riolering. Om deze doelen te behalen hebben gemeente en provincie een regionaal drinkwater- en afvalwaterbedrijf opgericht: Apa Canal Galati, met als taak de komende acht jaar de 645.000 inwoners aan te sluiten op leidingwater en riolering. Om dit mogelijk te maken is vooral kennis nodig. Eind september hebben Waterbedrijf Groningen, waterschap Hunze en Aa's en Apa Canal Galati een samenwerkingsovereenkomst getekend.

De komende drie jaar staan zeven speerpunten centraal:

- Omgaan met het programma SCADA
- Opsporing van lekken
- Minimalisering van kosten door middel van assetmanagement
- Slibverwerking en afvalwater
- Drinkwatertechnologie
- Klantcontacten, omgaan met wanbetalers
- Optimale controle van waterkwaliteit.

‘Iets moois doen voor Roemenië’

Drie keer is ze namens Waterbedrijf Groningen terug geweest in haar geboorteland Roemenië. Eerst als stagiaire en inmiddels als projectmanager bij de afdeling Internationale Samenwerking. Voor Andreea Guguian is haar werk in Groningen een ideale manier om haar eigen land te helpen. “Ik wil graag iets moois in de wereld doen.”

Andreea Guguian studeerde Communicatie en PR in Roemenië en volgde een master in Culturele Resources en projectmanagement. Ze wilde zich verder ontwikkelen en kwam via de studentenorganisatie AIESEC in Groningen terecht. “Ik vond de watersector erg interessant en merkte al snel dat ik hier iets voor Roemenië kon doen.” Ze raakte betrokken bij het project van Waterbedrijf Groningen en waterschap Hunze en Aa’s met het regionale waterbedrijf in het gebied rondom de Roemeense stad Galati. “Als Roemeense kan ik de Nederlanders helpen om de Roemeense cultuur te begrijpen en andersom.”

Van kamer naar kamer

In juni 2011 ging ze voor het eerst mee naar Galati. “Die bijeenkomst was bedoeld om doelen te stellen. In september is het Memorandum of Understanding ondertekend. Ik ben eind november, begin december ook mee geweest. Toen zijn we met een team Nederlandse experts daarheen gegaan om te praten met de mensen over de inhoud van de projecten.” Haar rol was vooral faciliterend. “We hadden acht groepen die over verschillende projecten met elkaar spraken en ideeën uitwisselden. Het was mijn taak om van kamer naar kamer te gaan om te zien of de deelnemers elkaar begrepen. Zo nodig kon ik daarbij helpen. Ook heb ik meegeholpen om de logistiek van die bijeenkomst goed te regelen.” Voor het project zijn inmiddels acht speerpunten gedefinieerd, waaraan de Nederlandse en Roemeense teams werken. Het gaat daarbij om onderwerpen als afvalwater, relatiemanagement, drinkwaterbehandeling en assetmanagement.

“Het zijn geen technische onderwerpen in de zin dat we daar iets gaan bouwen. Het gaat er vooral om dat de mensen van het waterbedrijf daar de kennis opdoen om hun eigen organisatie te verbeteren.”

Andere manier van denken

Ze is tevreden over de gang van zaken, al ziet ze wel ruimte voor verbeteringen. “Nu ik de Nederlandse manier van werken ken, realiseer ik me hoeveel er in Roemenië nog valt te verbeteren. Het belangrijkste is de manier van denken. In Nederland is men gewend om te denken in termen van visie en strategie. Dat is in Roemenië absoluut niet zo. Wij zijn gewend om meteen actie te ondernemen. We denken niet na over wat onze acties betekenen op de lange termijn. Als er iets kapot is, dan repareren we het. We zijn niet bezig met preventie zodat iets niet kapot zal gaan. Dat is een denkwijze die de Roemenen nog moeten leren. En daar speelt dit project een belangrijke rol bij.”

Goede contacten

Ze verwacht dat het project motiverend zal werken voor de mensen die in Roemenië bij het waterbedrijf betrokken zijn. “Het waterbedrijf daar is een betrouwbare partner. De directeur heeft goede contacten met Nederland en kent de Nederlandse cultuur. Dat scheelt al heel veel. Het waterbedrijf heeft bovendien een regionale rol aangenomen. Vroeger werkte het alleen voor de stad Galati, maar nu voor de hele regio. Daarvoor zijn veel kleinere lokale waterbedrijven gefuseerd. Ook in dat proces kan Waterbedrijf Groningen helpen door de eigen kennis en ervaring door te geven.”

Water en Energie

In 2011 is het businessplan Water & Energie opgesteld als antwoord op de uitdagingen van de regio ten aanzien van energie. De stad Groningen wil in 2035 energieneutraal zijn, het industriegebied in de Eemshaven wil 'vergroenen' door te investeren in Low Carbon en in Biobased projecten en de regio heeft de ambitie de 'energy valley' van Europa te worden. Water kan een belangrijke verbindende schakel zijn bij het realiseren van deze regionale ambities.

Bij de totstandkoming van het businessplan is niet over één nacht ijs gegaan. Er is een marktanalyse uitgevoerd en op basis van een sterkte-zwakteanalyse van het bedrijf is er gekeken naar de kansen op het gebied van het gebruik van aardwarmte (in de vorm van warmte-koudeopslag of geothermie) en naar de kansen op het gebied van het gebruik van restwarmte (uit de industrie, datacentra, ziekenhuizen, etc). Water is het opslag- en transportmedium voor deze warmte. En utiliteitsbouw en industrieën vormen zowel aanbieders als vragers van warmte en koude. Het businessplan toont aan dat een bescheiden doch gezond rendement mogelijk is.

Groningen energieneutrale stad

De gemeente Groningen heeft in de gemeenteraad besloten om in 2035 energieneutraal te zijn. De weg daar naartoe rust op vijf pijlers: besparing, zon, wind, 'groen gas' en warmte. De gemeente heeft daarbij aangegeven op zoek te zijn naar partijen voor het mede ontwikkelen van een visie voor het toepassen van warmte en voor het ontwikkelen van projecten. Waterbedrijf Groningen wordt door de gemeente Groningen nauw betrokken bij de uitwerking van de warmtevisie en de warmtestrategie voor de periode tot 2035. Met betrekking tot aardwarmte heeft het waterbedrijf het initiatief genomen om zich samen met andere partijen te oriënteren op winning en distributie ervan.

Op het gebied van warmtenetten is het waterbedrijf betrokken bij de ontwikkeling van twee concrete plannen restwarmtebenutting UMCG en warmtenet Noord-West.

Onderzoek deelname WKO-projecten

In 2011 is gezamenlijk met Rendo Duurzaam (het energiebedrijf uit Zuid-Drenthe) de economische haalbaarheid van een aantal projecten op het gebied van WKO (warmte-koudeopslag) onderzocht. Er zijn vier WKO-projecten in ontwikkeling in de stad en de provincie Groningen.

Onderzoek energie uit riool

In 2011 is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheden om de restwarmte in een nieuw aan te leggen persriool (2012-2013) in de stad Groningen te gebruiken voor de verwarming van woningen. De studie wijst uit dat het mogelijk is om op deze wijze tot maximaal circa duizend woningen duurzaam van warmte te voorzien. Deze studie is uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Groningen en de twee in Groningen actieve waterschappen.

Haalbaarheidsonderzoek warmtenet binnenstad Groningen

Met een warmtenet kan warmte vervoerd worden. Dit zijn buizen in de bodem. Op een aantal plaatsen in

A background image of water splashing, with various droplets and streams of water in shades of blue and white, creating a dynamic and fresh atmosphere.

Groningen wordt nu gekeken hoe restwarmte gebruikt en gedistribueerd kan worden. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek om restwarmte van het UMCG te gebruiken voor het verwarmen van woningen in de Oosterparkwijk. Waterbedrijf Groningen heeft samen met de gemeente Groningen een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een warmtenet in de binnenstad van Groningen. De bron voor dit warmtenet zou de WKO-installatie van het nog te bouwen Forum kunnen zijn. Zo'n tien nieuwe en bestaande gebouwen kunnen dan via een warmtenet op deze WKO-installatie worden aangesloten. Het onderzoek wijst uit dat dit warmtenet een haalbaar project oplevert.

Eems Delta Green

De Eemshaven vormt momenteel één van de grootste bouwputten van Nederland. Groningen Seaports en de Samenwerkende Bedrijven Eemsmond willen graag een groene haven ontwikkelen. Samen met overheden, bedrijfsleven, NOM, Energy Valley, Groningen Seaports, onderzoeksinstituten en maatschappelijke organisaties is daarom de stuurgroep Eems Delta Green (EDG) opgericht, waarin Waterbedrijf Groningen actief deelneemt. Deze stuurgroep onderzoekt de mogelijkheden om de industrie in de Eems Dollard Regio te vergroenen en om dit ook uit te dragen middels een gezamenlijke MVO rapportage.

Pilot algenkweek

In 2011 is een pilot gestart bij het bedrijf Zeolyst, onder andere met subsidie vanuit het Waddenfonds, om algen te kweken met gebruik van industriële restwarmte, rest CO₂ (uit rookgassen) en afvalstoffen uit industrieel afvalwater. Afvalstoffen zijn nodig als nutriënt voor de algengroei. De proef moet aantonen of het rendabel is om algen te kweken onder de klimatologische omstandigheden in de Eems Dollard regio. De algen zijn geschikt om af te zetten als visvoer of ter vervanging van eiwitten die nu uit soja worden gewonnen. In 2013 wordt de pilot voltooid en geëvalueerd.

Uut Grunn

Met een "moderne nuts-blik" kijkt Waterbedrijf Groningen naar de uitdagingen die de Groninger samenleving stelt als het gaat om energie. En zoekt oplossingen door het verbinden van energie, ruimte, en groene grondstoffen. Bij gemeenten en corporaties begint men zich steeds meer de potentie van Waterbedrijf Groningen op dit gebied te realiseren. Ook industriële partijen en spelers in de landbouw- en natuur- en milieusector zijn zich steeds meer bewust van de toegevoegde waarde van Waterbedrijf Groningen.

‘Warm water om de stad te blijven verwarmen’

De gemeente Groningen wil in 2035 energieneutraal zijn. Een ambitie waarbij Waterbedrijf Groningen de gemeente graag van dienst is. Als trekker van het thema Warmte is Paul Corzaan van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken nauw betrokken bij de nieuwe ontwikkelingen.

The background of the page features a dynamic splash of water in shades of blue and white, creating a sense of movement and freshness. The water droplets and splashes are most prominent in the upper right and right-hand side of the page, fading into a solid blue background towards the left and bottom.

Het thema Warmte maakt deel uit van het masterplan Groningen Energieneutraal 2035 dat de gemeente Groningen heeft opgesteld. In totaal gaat het om vijf thema's: zonne-energie, windenergie, energiebesparing, biomassa en warmte. Paul Corzaan: "Warmte is meteen één van de moeilijkste thema's om te realiseren, omdat er rondom dit thema nog maar weinig gereguleerd is. We hebben bijvoorbeeld geen gemeentelijk warmtenet. Met het oog op de stijgende gasprijs is het van belang dat we ervoor zorgen dat de verwarming van woningen in de stad betaalbaar blijft voor onze burgers. Met groen gas alleen komen we er niet. Daarom ontwikkelen we nu een warmtevisie voor de toekomst. De horizon is nog ver weg en soms lijkt het of we in de mist varen, maar zelf denk ik dat de contouren van de bergen in de verte zichtbaar worden."

Boren naar warm water

Een veelbelovende mogelijkheid om warmte te winnen is het boren naar het warme water dat zich op twee tot drie kilometer diepte onder de stad bevindt. "De gemeente heeft een vergunning gekregen om te gaan boren. Dat is een heel kostbare operatie en de besluitvorming hierover is nog niet gereed. Een andere optie is dat we het warme water dat de Suikerunie en het UMCG over hebben gebruiken om woningen te verwarmen. We zien ook veel in de plannen om een warmte-koude-opslagsysteem te realiseren in de binnenstad voor het Forum. Dat houdt in dat je in de zomer het gebouw koelt door water in een diepere, warme aardlaag op te slaan en dat water gebruik je in de winter om het gebouw weer te verwarmen. Wij zouden graag zien dat het Forum dat systeem niet alleen gaat gebruiken, maar deelt met de bedrijven aan de Oostwand en later de Noordwand."

Water als verbindende schakel

Al die projecten hebben het water gemeen. En daar komt Waterbedrijf Groningen om de hoek kijken. "Water is de verbindende schakel en het zou dus heel raar zijn als we niet zouden samenwerken op dit terrein", vindt Corzaan. "Juist omdat de warmtewereld niet gereguleerd is, hebben we een partner nodig die aansluiting heeft bij al die partijen die hiermee bezig zijn. Samenwerking is cruciaal om zo effectief mogelijk warmte te winnen. Als het Forum alleen voor het eigen gebouw een warmte-koude-opslagsysteem krijgt, is het onmogelijk om een dergelijk systeem te realiseren voor de gebouwen eromheen. Dan zet je de stad op slot. Samen met het waterbedrijf wil de gemeente bereiken dat er op warmtegebied meer samenwerking komt. Voor de bedrijven heeft dat ook een nadeel: ze zijn niet altijd meer eigen baas over hun warmtevoorziening. Zover zijn we dus nog niet."

Basis van vertrouwen

Hij is blij dat Waterbedrijf Groningen en de gemeente op dit gebied een goede basis van vertrouwen hebben. "De horizon is voor ons hetzelfde, we praten er nu over hoe we de weg ernaartoe gaan invullen. Hoe we elkaar vinden. Het waterbedrijf heeft verstand van water, het rondpompen van water, het aanpakken van water in de grond. Het heeft er ook belang bij dat het goed gebeurt, om de drinkwatervoorziening te beschermen. Wij zijn goed in het bedenken hoe je dit project kunt financieren, hoe je de bodemwereld erbij kunt halen en hoe je voor een infrastructuur kunt zorgen. We hebben elkaar nodig en er is over en weer vertrouwen. Dat is een goede basis voor samenwerking."

Organisatie in ontwikkeling

Voortdurend in ontwikkeling. Dat is het kenmerk van een organisatie als Waterbedrijf Groningen. Dit geldt niet alleen voor onze processen en werkzaamheden, maar zeker ook voor onze mensen. In 2011 hebben we daarom stappen gezet om de duurzame inzetbaarheid van ons personeel te bevorderen.

Duurzame inzetbaarheid

Investeren in je medewerkers en hun inzetbaarheid bevorderen. Dat is de kern van duurzame inzetbaarheid. Met het oog op de vergrijzing en ontgroening is het van groot belang ervoor te zorgen dat medewerkers zich betrokken voelen bij het waterbedrijf en gemotiveerd aan het werk blijven. Dat is een uitdaging van de organisatie en de medewerkers samen. In 2011 is een beleid ingezet, dat zowel rekening houdt met de individuele wensen van medewerkers in verschillende levensfasen als met de behoeften van de organisatie. Belangrijke elementen daarin zijn: strategische personeelsplanning, talentmanagement en opleiding. Dit maakt onderdeel uit van de jaarlijkse investering in de kwaliteit en de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. In 2011 hebben 42 medewerkers een vakgerichte opleiding met succes afgerond.

Meer vrijheid met FAB

Waterbedrijf Groningen heeft in 2011 de arbeidsvoorwaarden in de nieuwe CAO verder gemoderniseerd en geflexibiliseerd. Daardoor beschikken alle medewerkers sinds 1 januari 2011 over een vrij besteedbaar Flexibel Arbeidsvoorwaarden Budget (FAB). Regelingen zoals vakantiegeld, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage, bovenwettelijke vakantiedagen en bijzonder verlof worden in het FAB uitgedrukt in geld.

Met behulp van de Benefitplanner, die op 1 januari 2011 in werking werd gesteld, kunnen medewerkers maande-

lijks kiezen of ze hun FAB uitgekeerd willen krijgen in de vorm van geld of tijd. Op deze manier kunnen medewerkers de balans tussen werk en privé zelf beter regelen. Tijdens een aantal voorlichtingsbijeenkomsten is de werking van het programma aan de medewerkers uitgelegd. Door het jaar heen bleek het programma te kampen met een aantal kinderziektes; naar verwachting worden deze in 2012 definitief opgelost.

Management Development

In 2011 is een begin gemaakt met een breed gedragen Management Development-programma. Directie en MT deden de aftrap tijdens zes inhoudelijke bijeenkomsten voor het middenkader, waarbij alle beleidsgebieden en sectoren uitvoerig aan de orde kwamen. Deze trainingen, gericht op het verdiepen van kennis, inzicht en vaardigheden, worden in 2012 voortgezet. Op deze manier kan het waterbedrijf ook in de toekomst rekenen op goed op hun taak toegeruste leidinggevend en een organisatie waarbij de juiste mensen op de juiste plek terecht komen.

Periodiek Medisch Onderzoek

Medewerkers kunnen één keer per vijf jaar meedoen aan een periodiek medisch onderzoek (PMO). Dit onderzoek zorgt ervoor dat medewerkers inzicht krijgen in hun gezondheid, leefstijl, werkvermogen en gezondheidsrisico's. Deelname aan het PMO bevordert de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. In 2011 heeft ongeveer 74% van de medewerkers hiervan gebruikgemaakt.

Ziekteverzuim

Na een aantal jaren van daling is het ziekteverzuim in 2011 gestegen. De stijging is volledig toe te schrijven aan de toename van het langdurig verzuim. Er is geen aanwijsbare oorzaak van deze stijging; het langdurig verzuim was met name niet-werkgerelateerd, komt niet in een bepaalde leeftijdscategorie méér voor dan in een andere en is niet te relateren naar een bepaalde afdeling.

Ontwikkeling van de personeelsformatie

In 2011 heeft in het personeelsbestand een verschuiving plaats gevonden van inleen- naar vaste krachten. In 2012 worden wat de formatie betreft geen grote wijzigingen verwacht.

Uut Grunn

De arbeidsmarkt in Noord-Nederland is aan het veranderen. Demografische analyses wijzen erop dat we ook in Groningen te maken krijgen met steeds minder jonge instromers (ontgroening) en een groeiend tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten.

Bedrijven en organisaties gaan met elkaar de concurrentie aan om aan de juiste mensen te komen. Waterbedrijf Groningen kiest er daarom voor zich uitdrukkelijk te positioneren als een aantrekkelijke werkgever 'uut Grunn'.

Met behulp van moderne communicatiemiddelen en social media richt het waterbedrijf zich op het aantrekken van jonge talenten die in de toekomst hard nodig zullen zijn. Ook onderhouden we warme contacten met de diverse onderwijsinstellingen in Noord-Nederland. Jaarlijks krijgen we studenten over de vloer op het gebied van techniek, inkoop, communicatie, marketing en organisatieontwikkeling. Bovendien is het waterbedrijf geaccrediteerd als erkend leerbedrijf voor leerlingen in de procestechniek en de algemene operationele techniek. In 2011 hebben maar liefst 23 stagiaires hun stage bij ons vervuld, afkomstig van het HBO, het MBO en de universiteit.

Kengetallen

	2008	2009	2010	2011
FTE	208	212	217	230
Aantal medewerkers	219	222	228	241
Gemiddelde leeftijd	47,5	47,6	47,9	47,9
Gemiddelde dienstjaren	18,0	17,3	17,1	16,8
Fulltime/parttime	168/51	173/49	175/53	184/57
Man/vrouw	178/41	183/39	185/43	194/47
Ziekteverzuim	6,82	5,14	4,65	5,55

Financiële resultaten

Het verslagjaar 2011 is afgesloten met een positief resultaat van € 4,1 miljoen. Het resultaat 2011 ligt hiermee € 1,6 miljoen boven het resultaat van 2010.

De toename van het resultaat 2011 ten opzichte van het voorgaande verslagjaar hangt samen met hogere bedrijfsopbrengsten van € 1,7 miljoen, lagere bedrijfslasten van € 0,3 miljoen en hogere financieringslasten van € 0,4 miljoen.

In 2011 konden onze drinkwatertarieven op het laagste niveau van Nederland worden gehandhaafd met een lichte stijging van € 0,02 per m³ ten opzichte van de drinkwaterprijs van 2010. De tariefstijging is daarmee onder de inflatie gebleven.

Financieel beleid

Hoofdelementen uit het financieel beleid zijn een stabiel en marktconform tarievenbeleid, een laag operationeel kostenniveau en voldoende financiële ruimte voor inno-

vatie en investeringen, zodat ook op langere termijn de kwaliteit van drinkwater alsook de leveringszekerheid veiliggesteld wordt. Verder dient het financieel beleid aan te sluiten op de solvabiliteitsvereisten en de vermogenskostenvergoeding (WACC) volgens de per 1 juli 2011 ingevoerde Drinkwaterwet.

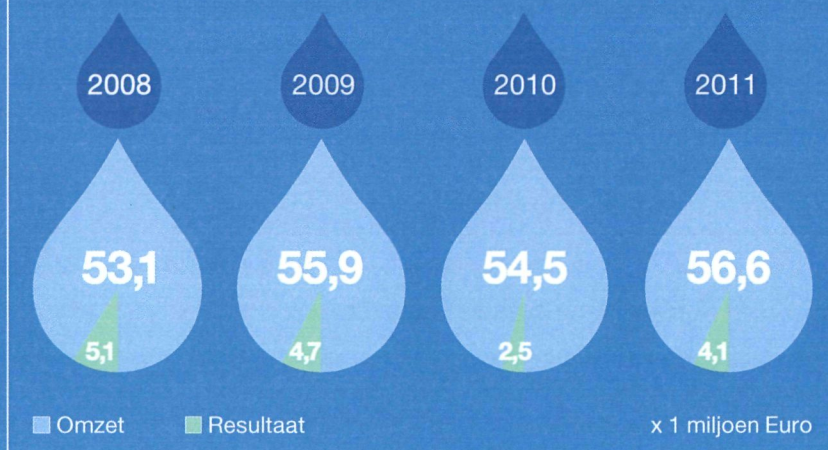
Onder een stabiel en marktconform tariefbeleid wordt verstaan een tariefontwikkeling die gemaximeerd is op de geldende inflatiecijfers en een tariefstructuur die in overeenstemming is met de geldende uitgangspunten binnen de drinkwatersector.

Eventuele positieve bedrijfsresultaten worden aangewend ter versterking van weerstandsvermogen en schuldminimalisering. Het beleid van schuldminimalisering komt niet alleen onze huidige klanten ten goede, maar ook onze toekomstige klanten. Beperking van rentelasten maakt het ook in de toekomst mogelijk de tarieven laag te houden.

Resultaat 2011 ten opzichte van 2010

Het resultaat over 2011 ligt met € 4,1 miljoen boven het resultaat van 2010 (€ 2,5 miljoen) en enigszins onder het niveau van 2008 en 2009. Het resultaat 2011 is de resultante van het bedrijfsresultaat uit operationele activiteiten van € 5,8 miljoen (2010: € 3,8 miljoen), financiële baten en lasten € 2,5 miljoen negatief (2010: € 2,1 miljoen negatief) en een positief resultaat uit deelnemingen van € 0,8 miljoen (2010: € 0,8 miljoen). Het resultaat wordt gereserveerd ten behoeve van investeringen in de drinkwaterinfrastructuur. Het beleid om geen dividend uit te keren wordt hiermee voortgezet.

FINANCIËLE KENGETALLEN WATERBEDRIJF GRONINGEN

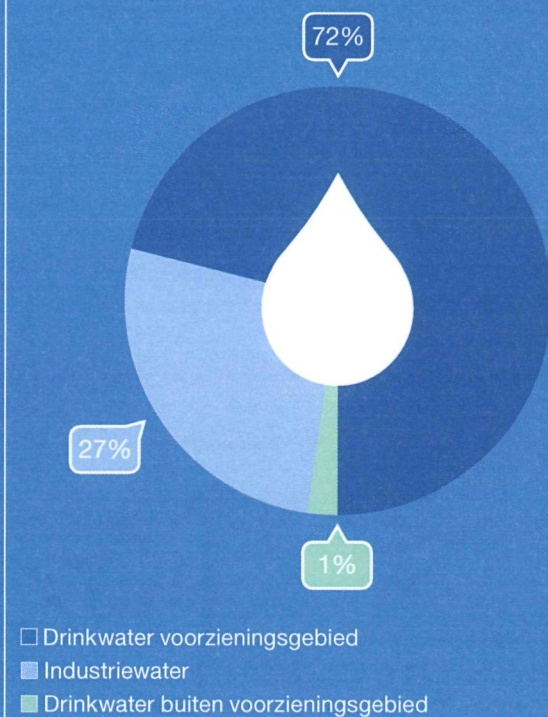
Opbrengsten

De totale bedrijfsopbrengsten 2011 ten bedrage van € 56,2 miljoen zijn € 1,7 miljoen hoger dan 2010 (€ 54,5 miljoen). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door stijging tarieven drinkwaterverkoop (€ 0,6 miljoen), opbrengsten uit bijdragen derden op reconstructies hoofdleidingen (€ 0,8 miljoen) en een eenmalige bate (€ 0,3 miljoen).

In 2011 heeft N.V. Waterbedrijf Groningen 42,0 miljoen m³ drinkwater afgezet in het voorzieningsgebied. Een lichte stijging ten opzichte van 2010 (41,7 miljoen m³) met 0,3 miljoen m³. Dit is met name het gevolg van de gestegen afzet door toename van het aantal aansluitingen ten opzichte van 2010.

Onze deelneming North Water B.V. heeft 15,9 miljoen m³ industriewater afgezet (2010: 12,9 miljoen m³). Naast het leveren van industriewater heeft North Water B.V. in 2010 een verdere groei doorgemaakt bij het zuiveren van afvalwater voor industriële klanten in de Zout Afvalwater ZuiveringsInstallatie (ZAWZI) te Oosterhorn.

AFZET 2011

Bedrijfskosten

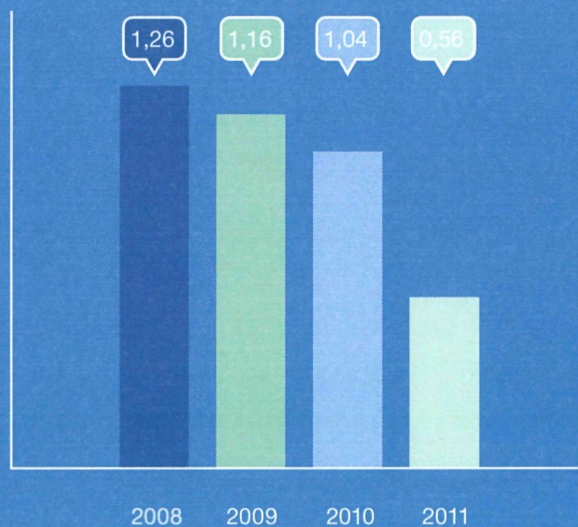
De totale bedrijfskosten waren in 2011 € 50,4 miljoen (2010: € 50,7). De bedrijfskosten waren in 2011 ondanks inflatie lager dan in 2010. Betere financiële rapportages, analyses, managementaandacht en budgetcontrol hebben aan dit positieve resultaat bijgedragen.

Financiële ratio's

De kengetallen current ratio en solvabiliteit geven aan dat de financiële positie van N.V. Waterbedrijf Groningen gezond is en zich ontwikkelen conform de verwachtingen en het ingezette beleid.

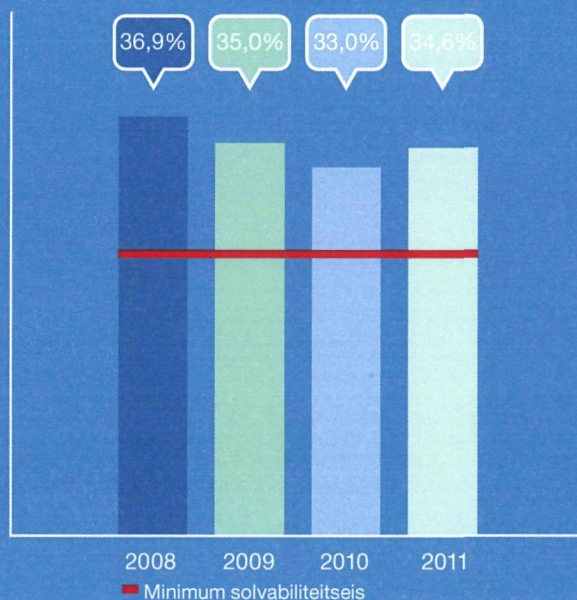
De liquiditeitspositie wordt uitgedrukt in de current ratio; dit is de mate waarin de kortlopende schulden uit de vlottende activa kunnen worden betaald. De current ratio ultimo 2011 is 0,56 (2010: 1,04). Deze daling vloeit voort uit de aanwending van aanwezige liquide middelen voor lopende investeringen in 2011. Hetgeen in 2011 heeft geresulteerd in een daling van de beschikbare geldmiddelen ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor 2012 wordt een verdere daling van de current ratio verwacht, omdat de komende jaren rekening-courant

CURRENT RATIO

faciliteiten tijdelijk meer dan voorheen zullen worden aangewend voor de financiering van investeringen. De solvabiliteit is 34,6% (2010: 33,0%); eigen vermogen uitgedrukt in percentage van het balanstotaal. Deze solvabiliteit van 34,6% in 2011 voldoet ruim aan de minimale solvabiliteitseis van 25%, hetgeen als uitgangspunt is gehanteerd in ons financieel beleid.

SOLVABILITEIT

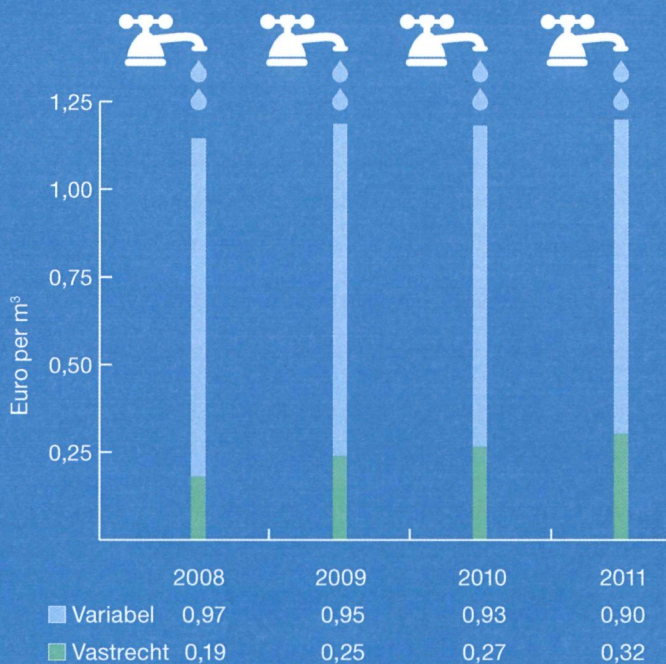

Tarieven

Na een jaar waarin het integrale tarief voor huishoudens ongewijzigd is gebleven en feitelijk dus sprake was van een tariefverlaging omdat de inflatie niet aan de klant is doorberekend, is in 2011 het tarief met 1,67% verhoogd. Het integrale drinkwatertarief voor huishoudens met een jaarverbruik van 110 m³ komt in 2011 uit op € 1,22 per m³.

Om te komen tot een meer marktconforme tariefstructuur is vanaf 2006 gefaseerd de verhouding tussen het vaste en variabele gedeelte van het tarief aangepast. In 2011 bedraagt het vastrecht ca. 26% van het integrale drinkwatertarief tegenover ongeveer 31% in de sector.

DRINKWATERTARIEF WATERBEDRIJF GRONINGEN*

* bij een gemiddeld verbruik van 110m³ per huishouden per jaar

Investeringsuitgaven

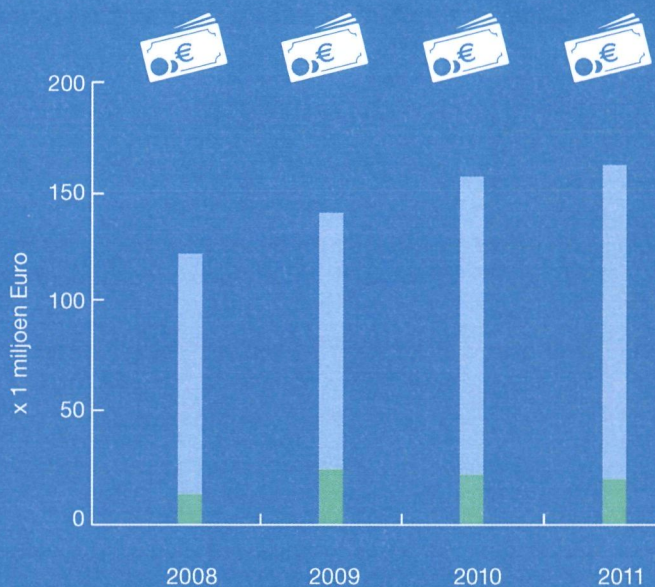
In 2011 is verdere invulling gegeven aan de uitvoering van het meerjarig investeringsplan ter versterking van de infrastructuur voor drinkwater ten behoeve van de drinkwaterkwaliteit en leveringszekerheid. De totale investeringsuitgaven 2011 in (im)materiële vaste activa bedragen € 19,9 miljoen. Het merendeel van de investeringsuitgaven is in 2011 besteed aan de relatief grote investeringsprojecten 'Nieuwbouw oppervlaktewaterzuivering De Punt' en 'renovatie pompstation Onnen'.

Financiering

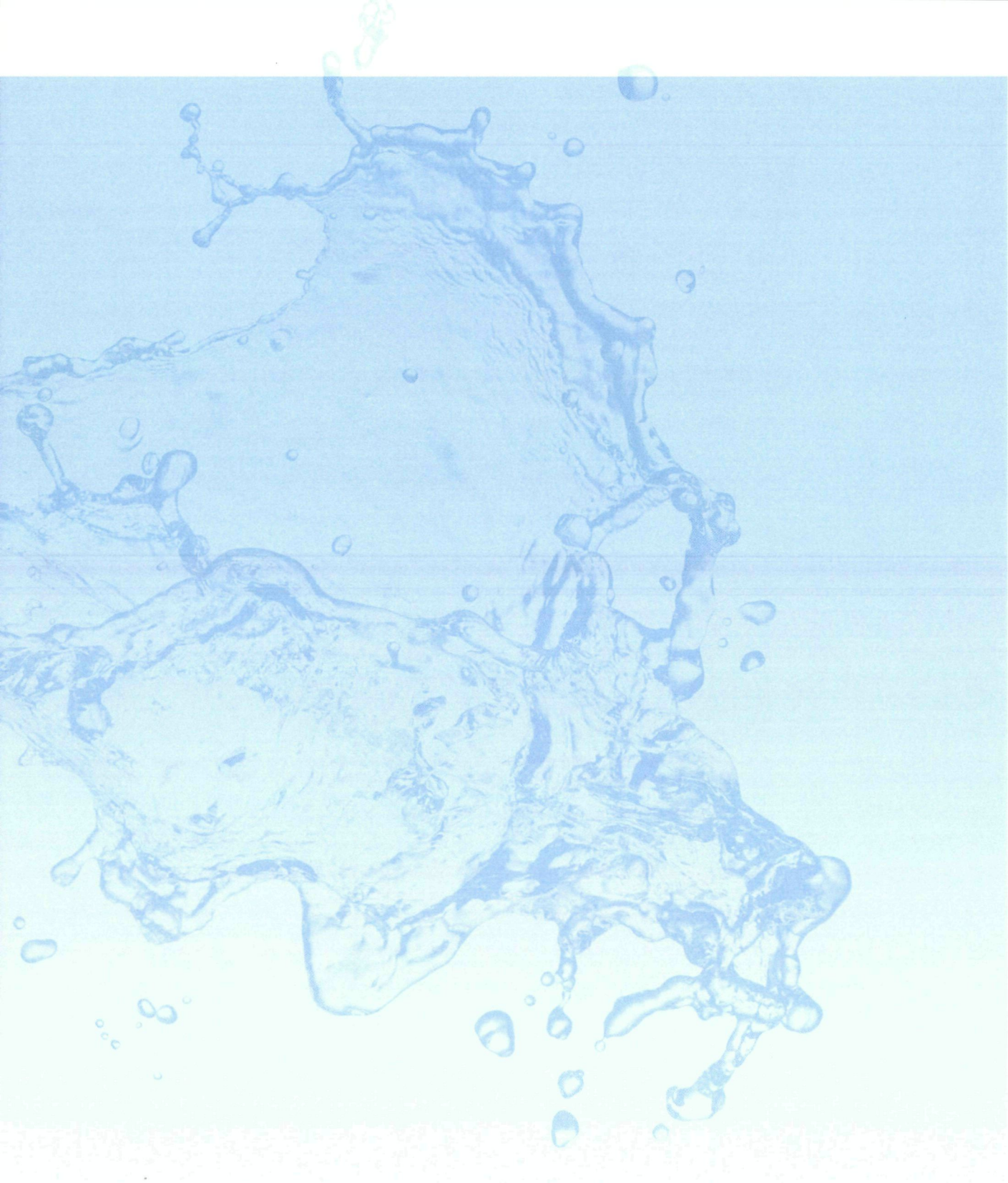
De kasstromen uit de operationele bedrijfsactiviteiten waren in 2011 niet toereikend om de geplande aflossingen, investeringen en operationele activiteiten te financieren.

De financiering van de bedrijfsactiviteiten heeft om die reden in 2011 plaatsgevonden vanuit bestaande financieringsfaciliteiten. Financiering van de lopende investeringen zal in 2012 plaatsvinden vanuit beschikbare rekening-courant faciliteiten.

BALANSTOTAAL EN INVESTERINGSUITGAVEN WATERBEDRIJF GRONINGEN

■ Balanstotaal	122,2	142,2	158,6	163,0
■ Investerings	14,2	24,2	23,5	19,9

Bericht RvC

De Raad van Commissarissen van N.V. Waterbedrijf Groningen houdt toezicht op het gevoerde beleid van de directie en de algemene gang van zaken en staat de directie bij met advies. In 2011 heeft de Raad van Commissarissen vijfmaal regulier vergaderd in aanwezigheid van de directie. Daarnaast is in 2011 tussen de Raad van Commissarissen en de directie de te volgen strategische koers besproken. De Raad van Commissarissen kijkt met tevredenheid terug op de bedrijfsvoering 2011.

In de vergaderingen met de directie zijn onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- De strategie en het beleid voor de middellange termijn. In het bijzonder is hierbij gesproken over de samenwerking, deelname in de waterketen en de mate waarin wordt ingespeeld op activiteiten op het gebied van duurzame gebiedsontwikkeling;
- Inrichting van het interne besturingsmodel met als doel de synergie tussen reguliere beheeractiviteiten en ontwikkeling van nieuwe activiteiten te vergroten;
- Structuurwijziging WLN. In april 2011 is de rechtsvorm omgezet van een stichting in een besloten vennootschap en zijn wijzigingen doorgevoerd in de governance-structuur;
- Samenwerking met partners in zijn algemeenheid en in het bijzonder met partners waarmee samenwerkingsverbanden bestaan;
- Omvang, samenstelling en profielschets van de Raad van Commissarissen;
- Verschillende (financiële) rapportages en beleidsdocumenten waaronder businessplan Water en Energie, concessie uitoefening drinkwaterbedrijf, jaarverslag 2010 inclusief managementletter en accountantsverklaring, tariefvoorstel 2012 en investeringsmonitor. De investeringsmonitor wordt periodiek besproken met als doel zicht te houden op het verloop en de uitvoering van investeringen;
- De stand van zaken met betrekking tot:
 - De invoering van een nieuw customer care en billing system;
 - voortgang lopende due diligence onderzoeken Water en Energie projecten;

- Voortgang van grote lopende investeringsprojecten, waaronder nieuwbouw pompstation De Punt en renovatie pompstation Onnen;
- Financiering meerjarig investeringsplan;
- Samenwerking in de waterketen zowel op landelijk niveau (Bestuursakkoord Water) als op regionaal niveau (Waterketenakkoord voor Groningen en Noord-Drenthe);
- Wetgeving technische ontwikkelingen zoals de nieuwe Drinkwaterwet, vergoeding buitengerechtelijke incassokosten en afsluitbeleid evenals het belastingplan 2012 (grondwaterbelasting).

Samenstelling Raad van Commissarissen

In 2011 is uitvoering gegeven aan het besluit om op natuurlijke momenten het aantal leden van de Raad van Commissarissen terug te brengen van 10 naar 7 leden. Op basis van het rooster van aftreden zijn in 2011 de heren E. Fennema en R.A.C. Slager en mevrouw J.A. Zwerver-Roerig afgetreden. Daarnaast hebben de heren J.C. Gerritsen en M.H. Post, in verband met wijzigingen in hun dagelijkse werkkring (aanvaarding van nieuwe functie), hun lidmaatschap van de Raad van

Commissarissen opgezegd. Voor de wijze waarop voornoemde leden zich hebben ingespannen voor de belangen van de onderneming zijn wij hen zeer erkentelijk.

In 2011 is op voordracht van de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen mevrouw W.J. Mansveld als voorzitter van de Raad van Commissarissen en de heer P.H. Pellenburg, op voordracht van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Groningen, als lid van de Raad door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemd. Het aantal raadsleden komt hiermee eind 2011 uit op 6. De openstaande vacature die door voornoemde mutaties is ontstaan, wordt in 2012 ingevuld.

Corporate Governance

Wij onderschrijven voor een onderneming als N.V. Waterbedrijf Groningen het belang van een deugdelijke ondernemingsstructuur, waaronder begrepen het integer en transparant handelen, een goed toezicht en het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde toezicht. Om deze reden wordt de Code voor Corporate Governance vrijwillig toegepast.

A large, artistic splash of water in shades of blue and white, filling the top half of the page. The water droplets and bubbles are captured in mid-air, creating a dynamic and refreshing visual.

De verhouding tussen Algemene Vergadering van Aandeelhouders, Raad van Commissarissen en Directie zijn vastgelegd in statuten en reglementen, waaronder het reglement en de profielschets van de Raad van Commissarissen. De profielschets van de Raad en de statuten zijn geëvalueerd en op onderdelen aangescherpt, rekening houdend met de uitgangspunten van de Nederlandse corporate governance regels en de nieuwe Drinkwaterwet. Het afgelopen jaar hebben zich geen veranderingen in de governance-structuur voorgedaan.

Wij hebben de taak toezicht te houden op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken in de organisatie en de met haar verbonden ondernemingen en staan de directie met raad terzijde.

In het verslagjaar is het eigen functioneren van de Raad, buiten aanwezigheid van de directie, uitvoerig besproken. Daarnaast heeft, in aanwezigheid van de directie, het jaarlijkse overleg plaatsgevonden met de leden van de Ondernemingsraad. De openhartige wijze van uitwisseling van standpunten is door de Raad als zeer constructief ervaren.

In 2011 hebben de heer Gerritsen en mevrouw Zwerver-Roerig namens de remuneratie-commissie het jaarlijks

functioneringsgesprek met de directeur gevoerd. De resultaten van dit gesprek zijn gerapporteerd aan de leden van de Raad van Commissarissen. In afwijking van de aanbevelingen uit de Nederlandse Corporate Governance Code kent N.V. Waterbedrijf Groningen geen (vaste) auditcommissie. Financiële zaken (interne financiële beheersing en beheersing van financiële risico's) worden binnen de Raad van Commissarissen besproken. Indien nodig wordt op ad hoc basis een auditcommissie ingesteld. In 2011 heeft de Raad geen aanleiding gezien om van deze mogelijkheid gebruik te maken. Voor vier strategische onderwerpen zijn klankbordgroepen met vertegenwoordigers vanuit de Raad van Commissarissen ingesteld. Klankbordgroepen bestaan op het gebied van ICT, Industriewater, Samenwerking en Waterketen. In het jaar 2011 zijn er overleggen geweest tussen de directie en de verschillende klankbordgroepen. Besloten is de klankbordgroep ICT met ingang van 2012 te laten vervallen en een nieuwe klankbordgroep Water en Energie te vormen. Voor 2012 bestaat bij de Raad het voornemen deze overlegvorm te intensiveren.

Jaarverslag

Hierbij leggen wij u het door de directie opgestelde jaarverslag van NV Waterbedrijf Groningen voor, met daarin opgenomen de jaarrekening 2011.

De jaarrekening is door Ernst & Young Accountants LLP van een goedkeurende accountantsverklaring voorzien.

Wij hebben het verslag inclusief de jaarrekening met de directie besproken in aanwezigheid van de accountant. Voorgesteld wordt om het gehele bedrijfsresultaat van € 4.102.000 toe te voegen aan het eigen vermogen van de vennootschap. Wij stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor om het jaarverslag, de jaarrekening en de winstbestemming vast te stellen.

Tevens verzoeken wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om voor het jaar 2011 decharge te verlenen aan de directie voor haar bestuur en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het uitgeoefende toezicht.

Namens de Raad van Commissarissen
van N.V. Waterbedrijf Groningen,

W.J. Mansveld, voorzitter | **H.M. Geerts, secretaris**
Groningen, 18 april 2012

Samenstelling

RvC, directie en OR*

Raad van Commissarissen

W.J. Mansveld	<i>voorzitter</i>
A. Meijerman	<i>plaatsvervangend voorzitter</i>
H.M. Geerts	<i>secretaris</i>
E.A. Groot	
P.H. Pellenbarg	
J.J. van der Werff	

Directie

H. Hoogeveen	<i>directeur</i>
--------------	------------------

Ondernemingsraad

W. Kompagnie	<i>voorzitter, Vrije lijst</i>
E. Postmus	<i>secretaris, CNV Publieke zaken</i>
L. van der Tuin	<i>plaatsvervangend voorzitter, AbvaKabo</i>
K. Adam	<i>lid, AbvaKabo</i>
J. Broeksma	<i>lid, Vrije lijst</i>
K. Elzes	<i>lid, AbvaKabo</i>
W. Oosterhof-Hilberink	<i>lid, Vrije lijst</i>
Y. Rosiek-Boedhoe	<i>lid, Vrije lijst</i>
A. Visser	<i>lid, AbvaKabo</i>

Nevenfuncties Raad van Commissarissen

Mevrouw W.J. Mansveld (1962) (voor een totaaloverzicht zie www.provinciegroningen.nl)

Lid van College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Voordracht: Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen. Eerste benoeming: 23 juni 2011, einde benoemingsperiode: 2015

Nevenfuncties:

- lid van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van Samenwerkingsverband Noord-Nederland
- lid van de raad van toezicht en raad van advies van de Wateralliantie
- lid van de stuurgroep Economie Eemsdelta
- voorzitter Stuurgroep Energieconvenant Groningen
- voorzitter van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van Groningen Seaports
- voorzitter Stuurgroep Energieconvenant Groningen
- lid van de raad van advies van de Energy Academy

De heer A. Meijerman (1949)

Burgemeester van de gemeente Veendam. Voordracht: Raad van Commissarissen (aanbevelingsrecht ondernemingsraad). Eerste benoeming: 11 juni 2009, einde benoemingsperiode: 2013

Nevenfuncties: - dagelijks bestuurslid Eems-Dollard Regio
- lid Stuurgroep Agenda Veenkoloniën
- President Commissaris Rail Service Center RSCG

De heer H.M. Geerts (1956)

Chief executive officer Paperfoam B.V. Voordracht: Raad van Commissarissen.

Eerste benoeming: 15 december 2005, herbenoemd in 2009. Einde benoemingsperiode: 2013

Nevenfuncties: - directeur Vertis Holding
- lid Externe Adviescommissie Milieukunde van Van Hall-Larenstein

De heer E.A. Groot (1956)

Burgemeester van de gemeente Delfzijl. Voordracht: Raad van Commissarissen.

Eerste benoeming: 29 januari 2004, herbenoemd in 2006 en 2010. Einde benoemingsperiode: 2014

Nevenfuncties: - voorzitter van de Stichting Libau Monumentenzorg
- voorzitter vakgroep Risico Communicatie
- lid Landelijke Adviescommissie Informatiebeheer Veiligheidsraad
- lid Raad van Advies Academische Werkplaats MMK

De heer P.H. Pellenburg (1947)

Hoogleraar Economische Geografie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Voordracht: Gemeente Groningen

Eerste benoeming: 23 juni 2011, einde benoemingsperiode: 2015

Nevenfuncties: - Co-editor van het internationale tijdschrift 'European Spatial Research and Policy'
- voorzitter van de Stichting Keurmerk Bedrijfsterreinen

De heer J.J. van der Werff (1956)

Voorzitter van de directie van Rabobank Noorderveld West Groningen. Voordracht: Raad van Commissarissen (aanbevelingsrecht ondernemingsraad). Eerste benoeming: 14 december 2006, herbenoemd in 2010.

Einde benoemingsperiode: 2014

Alle commissarissen hebben de Nederlandse nationaliteit.

*op 31 december 2011

Jaarrekening 2011

KERNCIJFERS

Nr.	Kerncijfer	Eenheid	2011	2010
Financieel:				
1	Omzet	€ miljoen	56,2	54,5
2	Bedrijfsresultaat	€ miljoen	5,8	3,8
3	Resultaat	€ miljoen	4,1	2,5
4	Investerings	€ miljoen	19,9	23,5
5	Liquideitsratio	%	56	104
6	Solvabiliteitsratio	%	35	33
7	Drinkwaterprijs kleinverbruik	€/m ³	1,22	1,20
Klanten:				
8	Aantal aansluitingen	x1	278.693	277.316
9	Afzet drinkwater netto	1.000 m ³	42.034	41.743
10	Inkoop drinkwater	1.000 m ³	920	1.210
11	Afzet industriewater	1.000 m ³	15.850	12.899
12	Behandeling afvalwater	VE x 1.000	23,4	22,8
Personeel:				
13	Aantal fte in vaste dienst 31/12	x1	229,6	217,2
14	Gemiddelde loonkosten	€ 1.000	60.209	60.129
15	Ziekteverzuim	%	5,5	4,6
Productie en distributie:				
16	Lengte hoofdleidingnet > 50mm	km	5.059	5.028
17	Distributieverliezen (NIRG)	1.000 m ³	1.907	1.982

Toelichting kerncijfers: Liquideitsratio = vlottende activa/vlottende passiva * 100%, Solvabiliteitsratio = eigen vermogen/ totaal vermogen * 100%, Drinkwaterprijs kleinverbruik = bij een gemiddeld verbruik van 110 m³/jaar per huishouden.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2011
(voor winstbestemming)

Bedragen x 1.000 euro

ACTIVA	31-12-2011	31-12-2010
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)	4.091	3.023
Materiële vaste activa (2)	135.244	124.537
Financiële vaste activa (3)	11.584	10.706
	150.919	138.266
Vlottende activa		
Voorraden (4)	815	733
Vorderingen (5)	10.696	12.604
Liquide middelen	531	7.034
	12.042	20.371
Totaal Activa	162.961	158.637
PASSIVA	31-12-2011	31-12-2010
Groepsvermogen		
Eigen vermogen (6)	56.398	52.296
Aandeel van derden in groepsvermogen (7)	0	11
	56.398	52.307
<i>Bijdragen van derden (8)</i>		24.503
<i>Voorzieningen (9)</i>		7.823
<i>Langlopende leningen (10)</i>		52.596
		84.922
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	5.811	2.596
Overige kortlopende schulden (11)	15.830	17.054
	21.641	19.650
Totaal Passiva	162.961	158.637

GECONSOLIDEERDE WINST-
EN VERLIESREKENING OVER 2011

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Netto omzet (12)	48.800	48.235
Baten uit bijdragen van derden (13)	1.182	1.178
Overige bedrijfsopbrengsten (14)	6.174	5.103
	7.356	6.281
SOM DER BEDRIJFSOPBRENGSTEN	56.156	54.516
Waterinkopen, energie, chemicaliën	2.932	3.370
Kosten uitbesteed werk (15)	12.298	13.688
Salarissen en sociale lasten (16)	13.398	12.811
Afschrijvingen	8.151	7.229
Overige waardeveranderingen van materiële vaste activa	0	-525
Belastingen, heffingen en verzekeringen (17)	8.686	8.479
Overige bedrijfskosten (18)	4.915	5.654
SOM DER BEDRIJFSLASTEN	50.380	50.706
BEDRIJFSRESULTAAT	5.776	3.810
Rentebaten (19)	190	255
Rentelasten (19)	-2.732	-2.383
	-2.542	-2.128
Resultaat uit deelnemingen (20)	868	807
RESULTAAT	4.102	2.489

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2011

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Bedrijfsresultaat	5.776	3.810
Resultaat niet-groepsmaatschappijen	868	807
Afschrijvingen en waardeveranderingen	8.151	6.704
Financiële baten en lasten	-2.542	-2.128
Mutatie bijdragen van derden	873	75
Mutatie voorzieningen	-35	366
Mutatie werkkapitaal *)	602	5.601
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	13.693	15.235
(Des)investeringen in immateriële vaste activa	-1.608	-2.043
(Des)investeringen in materiële vaste activa	-18.318	-21.500
Verwerving groepsmaatschappijen	-11	0
Resultaat niet-groepsmaatschappijen	-868	-807
Verwerving niet-groepsmaatschappijen	-10	0
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	-20.815	-24.350
Mutatie leningen	-2.596	12.404
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	-2.596	12.404
MUTATIE GELDMIDDELEN	-9.718	3.289
GELDMIDDELEN PER 31 DECEMBER:		
Liquide middelen	531	7.034
Kredietinstellingen (kort)	-5.811	-2.596
		-5.280
		4.438
GELDMIDDELEN PER 1 JANUARI:		
Liquide middelen	7.034	3.745
Kredietinstellingen (kort)	-2.596	-2.596
		4.438
		1.149
MUTATIE GELDMIDDELEN	-9.718	3.289

*) Voorraden en vorderingen onder aftrek van overige kortlopende schulden.

Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Voor zover niet anders vermeld zijn de bedragen verantwoord in duizenden euro's.

Algemeen

N.V. Waterbedrijf Groningen is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd in Nederland te Groningen, Griffieweg 99. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van titel 9 BW 2 en de in Nederland algemeen geldende grondslagen voor financiële verslaggeving.

GRONDSLAGEN VOOR CONSOLIDATIE

Consolidatie

Geconsolideerd worden die ondernemingen waarin N.V. Waterbedrijf Groningen rechtstreeks of middellijk voor 50% of meer deelneemt in het geplaatste kapitaal en waar N.V. Waterbedrijf Groningen beslissende zeggenschap kan uitoefenen op het zakelijk en financieel beleid. Om deze reden zijn RioNoord B.V., Waterlaboratorium Noord B.V. en North Water B.V. niet in de consolidatie betrokken. De geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde financiële positie, resultaten en kasstromen 2011 van N.V. Waterbedrijf Groningen en SamenWater B.V.

N.V. Waterbedrijf Groningen heeft tot 24 februari 2011 99,93% belang en vanaf deze datum een 100% belang in SamenWater B.V.. SamenWater B.V. heeft als vestigingsplaats Groningen en heeft als belangrijkste activiteit het verrichten van activiteiten met enige relatie tot industrie- en proceswater, in de ruimste zin des woords. SamenWater B.V. heeft gedurende het boekjaar geen werknemers in dienst.

De financiële gegevens van de geconsolideerde deelneming zijn integraal in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen, waarbij het belang derden afzonderlijk is weergegeven.

Vrijstelling van consolidatieplicht

Over het boekjaar 2011 wordt, conform artikel 2:362 lid 1 en 4 BW 2 Titel 9 en artikel 2:407 lid 1 BW 2 Titel 9, afgezien van consolidatie van de deelneming WBG Industriewater B.V. aangezien de gezamenlijke betekenis en het vereiste inzicht van de in de consolidatie te betrekken maatschappij materieel gezien valt te verwaarlozen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Voor zover niet anders vermeld worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. In de verkrijgings- of vervaardigingsprijs zijn de door het eigen personeel bestede en in geld gewaardeerde arbeidsuren opgenomen. Er is rekening gehouden met op de balansdatum eventueel verwachte bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waar N.V. Waterbedrijf Groningen invloed van betekenis uit kan oefenen op het financiële en zakelijke beleid, worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst en verliesrekening. De onder de post financiële vaste activa opgenomen vorderingen op niet-groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs en zo nodig afgewaardeerd naar lagere opbrengstwaarde onder aftrek van een voorziening voor incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Bijdragen van derden

De van derden ontvangen bijdragen in de aanleg van hoofdleidingen en aansluitingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en verminderd met de amortisaties.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Met uitzondering van de voorziening uitgestelde beloningen personeel. Deze voorziening is berekend tegen de contante waarde van de toekomstige betalingsverplichtingen, waarbij rekening is gehouden met de verwachte salarisstijgingen en tussentijdse uitstroom uit de organisatie.

Langlopende schulden

Dit zijn de schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar en zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komende boekjaar op langlopende leningen zijn gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Verantwoording van opbrengsten en kosten vindt plaats op het tijdstip waarop de desbetreffende leveringen plaatsvinden of diensten worden verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Netto omzet

De omzet omvat het vastrecht en het gefactureerde waterverbruik. Voor het bemeterde kleinverbruik en het capaciteitsverbruik omvat het waterverbruik het verbruik tot aan de laatste opnamedatum van de watermeters. Indien geen opname gegevens zijn verkregen is op basis van een schatting van het waterverbruik over het boekjaar afgerekend. Eventuele verschillen tussen de schatting en werkelijk verbruik worden verantwoord in het jaar dat het werkelijke waterverbruik op basis van verkregen meterstanden worden afgerekend.

Geactiveerde bedrijfslasten

Onder de geactiveerde bedrijfslasten zijn de personeelskosten opgenomen ten dienste van de vervaardiging van materiële vaste activa.

Pensioenen

N.V. Waterbedrijf Groningen heeft de pensioenen voor haar medewerkers ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middenloonregeling.

Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling. Dit omdat vanuit het ABP onvoldoende informatie beschikbaar wordt gesteld om deze actuariële risico's te bepalen. De betaalde premies worden als salariskosten in de resultatenrekening verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur, waarbij de activa lineair worden afschreven.

Vennootschapsbelasting

Ingevolge de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 (artikel 2, leden 3 en 7) is de vennootschap niet onderworpen aan de heffingen van deze wet. Bij de deelnemingen die belastingplichtig zijn wordt de belasting over het resultaat berekend door toepassing van het geldende tarief op het resultaat van het boekjaar. Met fiscaal vrijgestelde bedragen en niet aftrekbare bedragen wordt dienovereenkomstig rekening gehouden.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

1. Immateriële vaste activa

Bedragen x 1.000 euro

De immateriële vaste activa betreft kantoorsoftware. De economische levensduur van de kantoorsoftware bedraagt 5 jaar.

De immateriële vaste activa kent het volgende verloop:	
Boekwaarde per 1 januari	3.023
Investerings	1.608
Afschrijvingen	540
Boekwaarde per 31 december	4.091
Cumulatieve afschrijvingen	540
Aanschafwaarde per 31 december	4.631

2. Materiële vaste activa

De economische levensduur in jaren voor de belangrijkste categorieën zijn als volgt vastgesteld; bedrijfsgebouwen en hoofdleidingen 30 jaar; waterwinputten, aansluitleidingen, machines en installaties 20 jaar, telecommunicatie 15 jaar en overig 5 - 10 jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De terreinen in de waterwingebieden aangeschaft voor 1997 vermeldt onder "Bedrijfsgebouwen en terreinen" zijn gewaardeerd tegen lagere bedrijfswaarde.

De samenstelling en het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar, onderverdeeld naar categorie, is als volgt:	Bedrijfsgebouwen, en terreinen	Installaties productie	Distributieleidingen, installaties	Overige duurzame activa	Werken in uitvoering	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	17.664	11.542	68.129	3.681	23.521	124.537
(Des)investerings	201	2.918	8.293	60	6.846	18.318
Afschrijvingen	976	1.131	4.533	971	0	7.611
Boekwaarde per 31 december	16.889	13.329	71.889	2.770	30.367	135.244
Cumulatieve afschrijvingen	25.923	22.674	115.210	3.608	0	167.415
Aanschafwaarde per 31 december	42.812	36.003	187.099	6.378	30.367	302.659

De (des)investerings worden getoond inclusief de desinvestering ad € 4 als gevolg van de verkoop van activa.

De aanschaffingswaarde van de in 2011 geheel afgeschreven en afgestoten activa bedroeg tezamen € 391.

3. Financiële vaste activa

Bedragen x 1.000 euro

Het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa is als volgt:

	2011	2010
Saldo per 1 januari	10.706	9.899
Investeringsen	10	0
Resultaat deelnemingen	868	807
Desinvesteringen	0	0
Saldo per 31 december	11.584	10.706

De financiële vaste activa kent de volgende samenstelling:

Vennootschap	Vestigings- plaats	2011		2010	
		Belang in %	Bedrag	Belang in %	Bedrag
North Water B.V.	Groningen	50%	11.487	50%	10.564
WBG Industriewater B.V.	Groningen	100%	17	100%	17
RioNoord B.V.	Groningen	50%	0	50%	0
Waterlaboratorium Noord B.V.	Groningen	50%	9	0%	0
Futuro B.V.	Voorburg	20%	5	20%	5
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	Rijswijk ZH	5%	18	5%	18
KWH Water B.V.	Nieuwegein	3%	48	3%	102
Totaal			11.584		10.706

De deelneming North Water B.V. bestaat voor € 4.903 uit een ongerealiseerde winst in verband met de verkoop van activa SamenWater B.V. aan North Water B.V. Het op nihil gewaardeerde aandeel in het verlies van deelneming RioNoord B.V. bedraagt € 355 (neg).

De vennootschap neemt tot 1 april 2011 voor € 23 (in hele euro's) deel in het kapitaal (50%) van de Stichting Waterlaboratorium Noord. Per 1 april 2011 is de Stichting Waterlaboratorium Noord omgezet in Waterlaboratorium Noord B.V.

4. Voorraden

Deze voorraden betreffen materialen en gereedschappen voor installatie en onderhoud van de materiële vaste activa. In de post voorraden ten bedrage van € 815 (2010: € 733) is een voorziening voor incurantheid van € 57 (2010: € 51) opgenomen.

5. Vorderingen

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Waterdebiteuren	3.120	4.189
Overige debiteuren	2.147	1.936
Stichting Waterlaboratorium Noord	0	121
Vorderingen op overige verbonden partijen	4.116	4.514
Omzetbelasting	444	883
Overige vorderingen	428	437
Overlopende activa	441	524
Totaal	10.696	12.604
Waarvan met een looptijd langer dan 1 jaar	428	437

Op de vorderingen op waterdebiteuren zijn de nog met de klanten te verrekenen voorschotten, terugbetalingen in mindering gebracht. In de debiteuren is een voorziening voor oninbaarheid van € 1.165 (2010: € 1.380,-) opgenomen. De vorderingen op overige verbonden partijen 2011 heeft voor € 3.750,- (2010: 4.250) betrekking op een kortlopende lening aan North Water BV.

6. Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen worden onder punt 3 in de toelichting op de vennootschappelijke balans uiteengezet.

7. Aandeel van derden in groepsvermogen

Het verloop van aandeel van derden in groepsvermogen is als volgt:

	2011	2010
Saldo per 1 januari	11	11
Aankoop aandeel van derden	-11	0
Resultaat boekjaar	0	0
Saldo per 31 december	0	11

De aankoop van aandeel derden in groepsvermogen betreft de aankoop van 1 aandeel in het kapitaal van Samen Water B.V. per 24 februari 2011 van Aqua Boralis B.V. door N.V. Waterbedrijf Groningen tegen een koopsom van € 11. Het aandeel heeft een nominale waarde van € 0,1.

8. Bijdragen van derden

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per 1 januari	23.630
Toevoeging	2.055
Onttrekking	1.182
Saldo per 31 december	24.503

Hieronder worden begrepen de ontvangen bijdragen van derden in de aanleg van hoofdleidingen en aansluitingen. Hier-
tegenover staat de verplichting, dat door de vennootschap de aansluiting in stand wordt gehouden. Amortisatie op deze
bijdragen vindt plaats met 5% van het saldo per 1 januari ten gunste van de exploitatie.

9. Voorzieningen

	Saldo 1-1	Toevoeging/vrijval	Onttrekking	Saldo 31-12
Uitgestelde beloningen personeel	918	30	132	816
Voormalig personeel	817	7	139	685
Reorganisatie	624	213	135	702
Bijzonder onderhoud	4.884	574	407	5.051
Herstelkosten meetinstrumentarium	569	0	0	569
Veiligstellen watervoorziening	46	0	46	0
Totaal	7.858	824	859	7.823

De voorziening Uitgestelde Beloningen Personeel betreft de verplichtingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van
een langjarig dienstverband, in het bijzonder jubileumuitkeringen. De voorziening is opgenomen tegen contante waarde
(op basis van een rekenrente van 4%). In de berekening is tevens rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen
en tussentijdse uitstroom van personeelsleden.

De voorziening Voormalig Personeel is opgenomen in verband met verplichtingen betreffende wachtgelden en pre-
mies ziektekostenverzekering van voormalig personeel. Deze voorziening is nominaal berekend. De werkelijke kosten in
het verslagjaar worden aan voorziening onttrokken.

De voorziening Reorganisatie is ingesteld ter dekking van de kosten die voortvloeien uit geplande reorganisaties. Het betreft verplichtingen uit hoofde van garanties, afvloeiingsregelingen en vervroegde uittreding van personeel. De voorziening is nominaal berekend. De werkelijke kosten in het verslagjaar worden aan de voorziening onttrokken.

De voorziening Bijzonder Onderhoud is ter dekking van bijzonder onderhoud aan gebouwen, installaties en leidingwerk, niet zijnde grootschalige saneringen. Jaarlijks wordt 5,5 promille van de aanschafwaarde per 1 januari van het verslagjaar van de materiële vaste activa met betrekking tot productie, distributie en gebouwen aan de voorziening toegevoegd. De werkelijke kosten voor bijzonder onderhoud in het verslagjaar zijn aan het fonds onttrokken. De totale omvang van deze voorziening is maximaliseerd op 2% van de aanschaffingswaarde van voornoemde activa.

De voorziening Herstelkosten Meetinstrumentarium is gevormd ter bestrijding van de kosten voor het vroegtijdig vervangen van meetinstrumentarium, binnen de distributie-infrastructuur, welke niet voldoet aan de normaal te verwachten functionele specificaties. De voorziening is gebaseerd op een inschatting van het aantal te vervangen meetinstrumenten en daaraan toe te rekenen materiaal- en arbeidskosten.

De voorziening Veiligstellen Watervoorziening diende ter dekking van de extra kosten die gemaakt zijn ter veiligstelling van de drinkwatervoorziening in de provincie Groningen op langere termijn.

10. Langlopende schulden

Bedragen x 1.000 euro

De langlopende schulden hebben het volgende verloop:

	2011	2010
Stand per 1 januari	55.192	42.788
Nieuwe leningen	0	15.000
Aflossingen	-2.596	-2.596
Stand per 31 december	52.596	55.192

De langlopende schulden betreffen onderhandse leningen van de gemeente Groningen en kredietinstellingen.

De onderhandse lening bij de gemeente Groningen heeft een resterende looptijd van 2 jaar. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 3,75% (2010: 3,75%). Voor het totaal bedrag van de onderhandse lening heeft de Provincie Groningen zich voor de betaling van rente en aflossing garant gesteld. Ultimo 2011 bedraagt de restant langlopende schuld van deze lening € 2.596.

Daarnaast zijn in 2008 een tweetal leningen afgesloten en ultimo 2011 opgenomen voor in totaliteit van € 50.000 bij verschillende kredietinstellingen voor de financiering van (geplande) investeringen.

Het betreft hier een lening met een resterende looptijd van 17 jaar, tegen een rentepercentage van 4,92% en een lening met een resterende looptijd van 9 jaar tegen een variabel rentepercentage (2011: 4,70%). Behoudens de door kredietinstellingen vereiste solvabiliteit van 20% zijn er geen andere specifieke voorwaarden overeengekomen of zekerheden gesteld.

De aflossingsverplichting 2011 ten bedrage van € 2.596 is verantwoord onder de kortlopende schulden. Een bedrag van € 45.000 heeft een resterende looptijd van meer dan 5 jaar (2010: € 47.500).

11. Overige kortlopende schulden

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Crediteuren	5.361	7.269
Schulden aan overige verbonden maatschappijen	329	0
Belastingen en sociale premies	646	436
Pensioenpremie	179	180
Grondwaterbelasting	758	681
Overige schulden	5.644	5.717
Overlopende passiva	2.913	2.771
Totaal	15.830	17.054

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De aan het einde van het verslagjaar aangegane inkoopverplichtingen bedragen € 9.094.

Aan de Stichting Het Groninger Landschap is de toezegging gedaan om jaarlijks € 454 te betalen (tot en met 2028) ten behoeve van het op harmonische wijze laten samengaan van natuurontwikkeling en waterwinning. Er bestaan leaseverplichtingen ter zake van kantoorapparatuur en huurverplichting ten aanzien van installaties.

De opbouw van deze verplichtingen is als volgt:

	2011
Tot 1 jaar	30
Tussen 1–3 jaar	30
Totaal	60

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

12. Netto-omzet

Bedragen x 1.000 euro

De netto-omzet, voor zover het waterlevering betreft, kan als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Kleinverbruikers	34.206	33.637
Grootverbruikers	13.991	13.751
Zusterbedrijven	496	735
Tijdelijke leveringen	107	112
Totaal netto omzet	48.800	48.235

13. Baten uit bijdragen van derden

Dit betreft de amortisatie van de bijdragen van derden ten gunste van de exploitatie.

14. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Vergoeding verrichte werkzaamheden voor derden	3.615	2.817
In rekening gebrachte kosten voor incasso, heraansluiting, enz.	855	967
Vastrecht brandkranen	674	647
Huren en pachten	434	392
Overige opbrengsten	596	278
Boekwinst verkoop activa	0	2
Totaal	6.174	5.103

15. Kosten uitbesteed werk

De kosten uitbesteed werk kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
Onderhoud	4.891	5.305
Laboratorium	1.400	1.403
ICT	2.419	2.720
Inning, marketing en communicatie	993	933
Onderzoek	366	524
Inhuur derden	2.229	2.803
Totaal	12.298	13.688

16. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Salarissen (inclusief vakantie- en eindejaarsuitkering)	11.328	10.681
Sociale lasten	574	502
Premie pensioenfonds	1.904	1.877
Overige personeelskosten	770	823
Totaal salarissen en sociale lasten	14.576	13.883
Waarvan geactiveerd onder materiële vaste activa	-1.178	-1.072
Ten laste van de exploitatie	13.398	12.811

Aantal personeelsleden

	2011 Aantal	2011 FTE	2010 Aantal	2010 FTE
Directie & Staf	8	7,9	8	7,9
Finance & Control	21	19,4	20	18,6
Klant & Markt	55	50,2	54	49,4
Ingenieursbureau	41	39,2	37	35,8
Watervoorziening	89	88,6	83	82,4
POIFD	25	22,5	26	23,1
Water en Energie	2	1,8	0	0,0
Totaal	241	229,6	228	217,2

17. Belastingen, heffingen en verzekeringen

	2011	2010
Grondwaterbelasting	8.316	8.116
Overige belastingen, heffingen en verzekeringen	370	363
Totaal	8.686	8.479

18. Overige bedrijfskosten

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Kosten facilitaire dienstverlening	938	1.033
Vervoer en wagenparkbeheer	684	655
Kantoormiddelen	108	121
Contributies	51	45
Bijdragen samenwerkingsverbanden	1.434	1.413
Diverse kosten, inclusief dotatie voorzieningen	1.700	2.387
Totaal	4.915	5.654

Onder 'diverse kosten' is € 65 aan accountantskosten verantwoord. De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

	2011	2010
Controle jaarrekening	46	49
Andere controle opdrachten	19	7
Totaal	65	56

19. Rentelasten en -baten

	2011	2010
Rente langlopende leningen	-2.630	-2.257
Overige rentelasten	-102	-126
Rentebaten	190	255
Totaal	-2.542	-2.128

20. Resultaat deelnemingen

Bedragen x 1.000 euro

De samenstelling van het resultaat deelnemingen is als volgt:

	2011	2010
North Water B.V.	922	807
KWH Water B.V.	-54	0
Totaal	868	807

Het resultaat deelneming North Water B.V. bestaat uit het aandeel in de winst van 50% van North Water B.V. ter grootte van € 595 (2010: € 480) en de vrijval van € 327 in 2010 (2010: € 327) van de ongerealiseerde winst op de verkoop van de industriewateractiviteiten aan SamenWater B.V..

21. Beloning bestuurder en commissarissen

Eén van de leden van de raad van commissarissen, de heer van der Werff krijgt een vergoeding ten bedrage van € 3 (2010 € 3) voor zijn werkzaamheden. In 2010 bedroeg de totale beloning commissarissen € 5.

Het salaris van de bestuurder bedroeg in 2011 € 145 met daarboven € 56 aan vakantiegeld, sociale lasten, pensioenlasten etc. In 2010 waren deze bedragen respectievelijk € 144 en € 47. De toename ten opzichte van 2010 is het gevolg van wijzigingen in de WWB-CAO, waarbij ondermeer bestaande vakantierechten (dagen) financieel zijn gemaakt.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2011

Bedragen x 1.000 euro

(voor winstbestemming)

ACTIVA	31-12-2011		31-12-2010	
<i>Vaste activa</i>				
Immateriële vaste activa	4.091		3.023	
Materiële vaste activa	135.244		124.537	
Financiële vaste activa (1)	11.547		10.664	
		150.882		138.224
<i>Vlottende activa</i>				
Vorraden	815		733	
Vorderingen (2)	10.801		12.709	
Liquide middelen	463		6.960	
		12.079		20.402
Totaal Activa		162.961		158.626
PASSIVA	31-12-2011		31-12-2010	
<i>Eigen vermogen (3)</i>				
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal	132		132	
Agio	6.305		6.305	
Overige reserves	45.859		43.370	
Onverdeeld resultaat	4.102		2.489	
		56.398		52.296
<i>Bijdragen van derden</i>		24.503		23.630
<i>Voorzieningen</i>		7.823		7.858
<i>Langlopende leningen</i>		52.596		55.192
<i>Kortlopende schulden</i>				
Schulden aan kredietinstellingen	5.811		2.596	
Overige kortlopende schulden	15.830		17.054	
		21.641		19.650
Totaal Passiva		162.961		158.626

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2011

Bedragen x 1.000 euro

	2011	2010
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	5.776	3.810
Rentelasten en baten	-2.537	-2.123
Resultaat uit deelnemingen (4)	863	802
Nettowinst	4.102	2.489

Grondslagen van vennootschappelijke waardering en resultaatbepaling

De waarderingsgrondslagen voor de balans en de grondslagen van de resultaatbepaling zijn gelijk aan die zoals toegelicht bij de geconsolideerde balans en Winst- en Verliesrekening.

TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS

De vennootschappelijke jaarrekening van N.V. Waterbedrijf Groningen is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Uitsluitend de specifieke posten inzake de vennootschappelijke balans worden hier toegelicht.

Met betrekking tot de Winst & Verliesrekening van N.V. Waterbedrijf Groningen is artikel 4.02 titel 9 BW2 toegepast op grond waarvan een vereenvoudigd model is opgenomen.

1. Financiële vaste activa

Bedragen x 1.000 euro

Het verloop van de boekwaarde van de deelnemingen gedurende 2011 is als volgt:

Vennootschap	Belang in %	Saldo 1-1	Aankoop / Uitbreiding	Verkoop	Resultaat 2011	Saldo 31-12
SamenWater B.V.	100%	10.522	11	0	917	11.450
WBG Industriewater B.V.	100%	17	0	0	0	17
RioNoord B.V.	50%	0	0	0	0	0
Waterlaboratorium Noord B.V.	50%	0	9	0	0	9
Futuro B.V.	20%	5	0	0	0	5
Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	5%	18	0	0	0	18
KWH Water B.V.	3%	102	0	0	-54	48
Totaal		10.664	20	0	863	11.547

2. Vorderingen

Deze post is als volgt te specificeren:

	2011	2010
Vorderingen op groepsmaatschappijen	105	105
Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	4.116	4.635
Debiteuren en overige vorderingen	6.580	7.969
Totaal	10.801	12.709

3. Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen ziet er als volgt uit:

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2011	132	6.305	43.370	2.489	52.296
Uitgifte van aandelen	0	0	0	0	0
Winstbestemming	0	0	2.489	-2.489	0
Resultaat boekjaar	0	0	0	4.102	4.102
Stand per 31 dec. 2012	132	6.305	45.859	4.102	56.398

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 250, verdeeld in 500 aandelen van € 500 (in hele euro's) nominaal per aandeel. Het geplaatst en gestort kapitaal bedraagt € 132. Zie voor de verdeling van de geplaatste aandelen over de aandeelhouders het overzicht "Aandelen, hoofdleidingen en aansluitingen" in het verslag (pagina 88).

Het agio betreft de waarde die boven het nominale bedrag van de aandelen door aandeelhouders is ingebracht in de vennootschap.

Het resultaat over 2010 ten bedrage van € 2.489 is aan de Overige reserves toegevoegd.

TOELICHTING OP DE VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING

4. Resultaat uit deelnemingen

Bedragen x 1.000 euro

Het aandeel in de resultaten van op netto vermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	2011	2010
SamenWater B.V.	917	802
KWH Water B.V.	-54	0
Totaal	863	802

Het resultaat SamenWater B.V. bestaat uit een aandeel in de winst van SamenWater B.V. ter grootte van € 590 en de vrijval van € 327 in 2011 van de ongerealiseerde winst op de verkoop van industriewateractiviteiten.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstverdeling Samenvatting (artikel 31)

Jaarlijks wordt door de Raad van Commissarissen vastgesteld welk deel van de winst wordt gereserveerd.

Uit de na toepassing van de vorenstaande resterende winst wordt zo mogelijk aan de aandeelhouders uitgekeerd een percentage van het nominale bedrag hunner aandelen, gelijk aan het per de laatste dag van het verstreken boekjaar geldende effectief rendement van staatsleningen met een looptijd van tien jaren. Het hierna resterende gedeelte van de winst is ter beschikking van de vergadering van aandeelhouders, met dien verstande dat reservering plaatsvindt tenzij anders wordt besloten.

Resultaatverwerking

Aan de Raad van Commissarissen wordt voorgesteld het positieve saldo van de winst- en verliesrekening ten bedrage van € 4.102 ten gunste van de reserves te brengen. Dit voorstel is nog niet in de balans verwerkt.

A light blue background featuring a dynamic splash of water droplets and bubbles, creating a sense of movement and freshness. The splash is centered and extends across the width of the page.

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van N.V. Waterbedrijf Groningen.

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2011 van N.V. Waterbedrijf Groningen te Groningen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

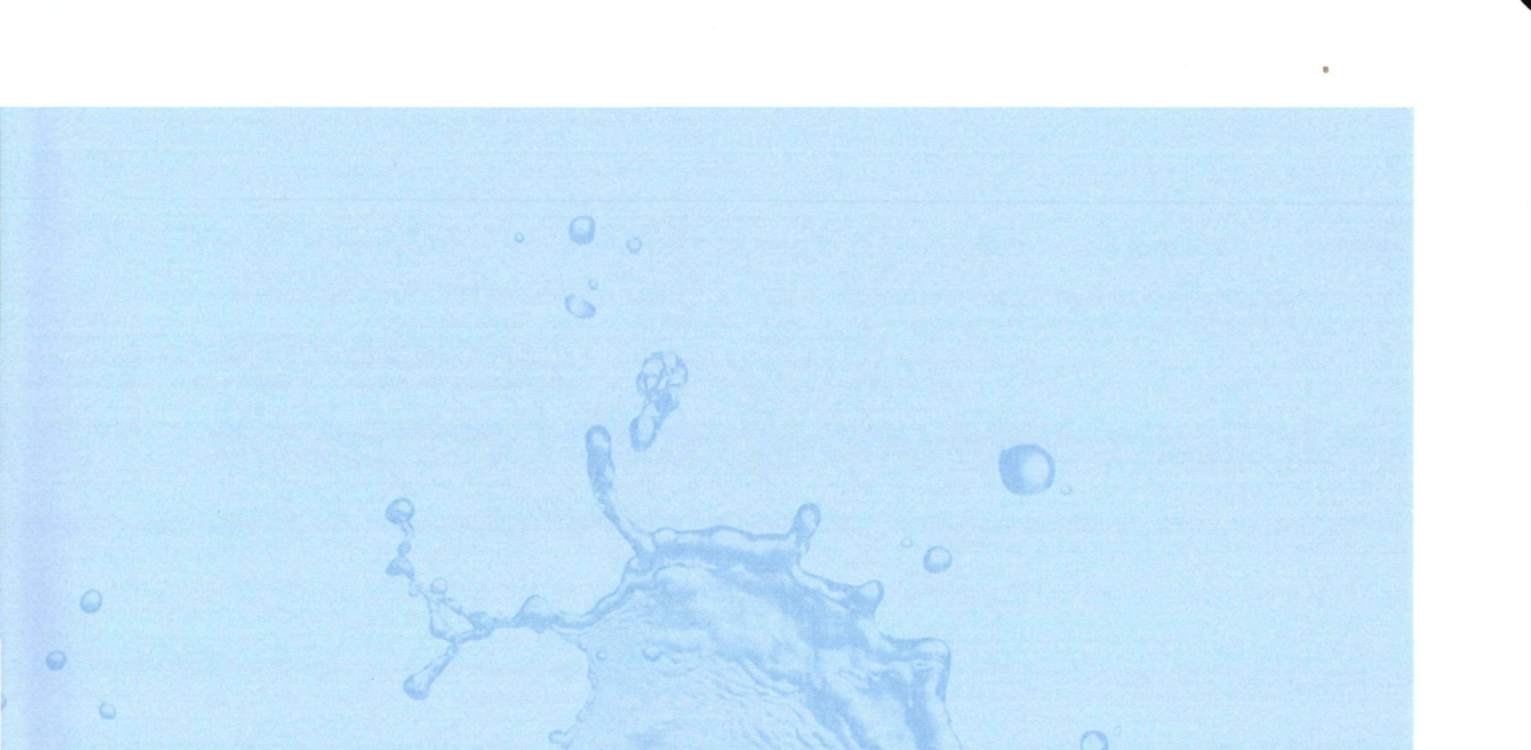
Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) . Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing

als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accoun-

A light blue background featuring a central water splash with several droplets and bubbles, creating a dynamic and fresh visual effect.

tant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van N.V. Waterbedrijf Groningen per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 30 maart 2012

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. Prof. dr. D.A. de Waard RA MA

AANDELEN, HOOFDLEIDINGEN EN AANSLUITINGEN

per gemeente op 31 december

Gemeente	Aantal aandelen	Aantal klanten	Hoofdleiding (in km) Diameter > 50 mm
Appingedam	6	5.944	81
Bedum	5	4.577	109
Bellingwedde	4	4.200	145
De Marne	6	5.270	175
Delfzijl	13	12.549	262
Eemsmond	7	7.710	237
Groningen	74	95.234	807
Grootevast	5	4.959	138
Haren	-	8.721	192
Hoogezand/Sappemeer	14	16.311	253
Leek	8	8.534	191
Loppersum	6	4.604	153
Marum	5	4.324	140
Menterwolde	6	5.554	127
Oldambt	18	18.889	389
Pekela	6	5.831	116
Slochteren	7	6.832	201
Stadskanaal	14	15.491	296
Ten Boer	3	3.115	74
Tynaarlo (gedeeltelijk)	-	5.355	100
Veendam	12	13.115	245
Vlagtwedde	7	7.432	242
Winsum	6	6.104	154
Zuidhorn	8	7.933	216
Provincie	25	0	0
Totaal	265	278.588	5.043
Aansluitingen voor percelen buiten ons voorzieningsgebied		105	16
Totaal		278.693	5.059
AF: klanten zonder actieve aansluiting		-4.146	
Totaal actieve aansluitingen		274.547	

Waterbedrijf
Groningen

N.V. Waterbedrijf Groningen

Griffeweg 99

Postbus 24

9700 AA Groningen

Tel.: (050) 368 86 88

Fax: (050) 312 25 34

www.waterbedrijfgroningen.nl

Twitter: twitter.com/waterbedrijf